

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут економіки, управління і бізнесу
ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему: «Облік і контроль розрахунків із стипендіатами в
бюджетних установах на прикладі Одеського національного
технологічного університету»**

ШИФР КРБ.ЦТФО.1.614-03.2.2

Здобувачки _____ **Кімаковської О.А.**

Керівник _____ **доц. Євтушевська О.О.**

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від "10" червня 2025 р., протокол № 13.

В.о. завідувачки кафедри

цифрових технологій фінансових операцій _____ **Ольга ЄВТУШЕВСЬКА**

Одеса – 2025 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут економіки, управління
і бізнесу ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Цифрових технологій фінансових операцій

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри
цифрових технологій фінансових операцій

« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧКИ

Кімаковської Олени Анатоліївни

1. Тема роботи «Облік і контроль розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах на прикладі Одеського національного технологічного університету»

Затверджена наказом ОНТУ від 01 жовтня 2024 р. наказ № 614-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 6 червня 2025 р.

3. Вихідні дані роботи Звітні дані про діяльність підприємства за 2023-2024р.р.

4. Перелік питань, які потрібно розробити Теоретичні основи обліку та контролю розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах. Обліково-аналітичне забезпечення розрахунків із стипендіатами на підприємстві. Організація бухгалтерського обліку та контролю розрахунків із стипендіатами на підприємстві. Висновки та пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) таблиць – 6, рисунків – 8.

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання **15 лютого 2025 р.**

Керівник _____ Євтушевська О.О.

Завдання прийняв до виконання _____ Кімаковська О.А.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітки
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	15.02.25 - 15.03.25	
2. <i>Організаційно-економічна характеристика підприємства</i>	16.03.25 - 21.04.25	
3. <i>Організація контролю об'єкта дослідження на підприємстві</i>	22.04.25 - 25.05.25	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	26.05.25 - 06.06.25	

Здобувач(ка) вищої освіти _____ Кімаковська О.А.

Керівник роботи _____ Євтушевська О.О.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач(ка) вищої освіти Кімаковська О.А. _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему: «Облік і контроль розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах на прикладі Одеського національного технологічного університету»

У *першому розділі* кваліфікаційної роботи на основі вивчення законів, нормативно-правових актів та національних стандартів бухгалтерського обліку розкривається економічна сутність і призначення стипендій, їх класифікація, порядок нарахування та виплати. Також обґрунтовується документальне оформлення розрахунків зі стипендіатами, їх синтетичний і аналітичний облік та механізми контролю.

У *другому розділі* відображено інформацію про об'єкт дослідження – Одеський національний технологічний університет. Наведені загальні фінансові показники та проведений аналіз обсягів і структури стипендіального фонду. Розглянуто особливості автоматизації обліку розрахунків зі стипендіатами в установах бюджетної сфери.

Організація обліку і контролю розрахунків зі стипендіатами в ОНТУ відображена у *третьому розділі*. Надана загальна організація бухгалтерського обліку в університеті, а також детально розглянуто облік операцій з нарахування та виплати стипендій. Запропоновані напрямки вдосконалення обліку і контролю розрахунків зі стипендіатами для підвищення їх ефективності та прозорості.

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини – 80

таблиць – 6

рисунків - 8

додатків – 4

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ТЕОРИТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СТУДЕНТАМИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ.....	9
1.1. Економічна сутність та види стипендіального забезпечення.....	9
1.2. Нормативно-правове регулювання стипендіального забезпечення в Україні.....	17
1.3. Організація обліку і контролю розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах.....	20
2. АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ІЗ СТИПЕНДІАТАМИ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	32
2.1. Загальна характеристика та організаційно-фінансова структура ОНТУ.....	32
2.2. Організація обліку розрахунків із стипендіатами в ОНТУ.....	41
2.3. Аналіз різних видів стипендій: академічна, соціальна, іменні, підвищені	50
3. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ІЗ СТИПЕНДІАТАМИ В ОНТУ.....	55
3.1. Загальна організація бухгалтерського обліку в ОНТУ.....	55
3.2. Автоматизація процесів обліку стипендіальних нарахувань (використання програмного забезпечення)	59
3.3. Особливості обліку нарахування стипендій залежно від джерел їх фінансування	67
3.4. Оподаткування та індексація стипендії.....	71
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми. Система вищої освіти в Україні відіграє ключову роль у формуванні інтелектуального та професійного потенціалу нації. Студентські стипендії є важливою складовою державної соціальної політики, спрямованої на підтримку талановитих та пільгових категорій молоді, забезпечення доступу до освіти та сприяння академічної успішності. Бюджетні установи, зокрема заклади вищої освіти, щорічно спрямовують значні коштів на виплату стипендій. Належна організація обліку та ефективного контролю розрахунків із стипендіатами забезпечують своєчасність виплат і відповідність встановленим нормам згідно з чинним законодавством. Від точності та своєчасності відображення цих операцій в обліку залежить правильність формування фінансової звітності, ефективність використання бюджетних коштів, дотримання прав студентів.

Проблемам обліку та контролю в бюджетних установах присвячені праці багатьох вітчизняних науковців, таких як Ф.Ф. Бутинець, С.В. Свірко, Р.Т. Джога, Н.М. Малюга, Л.В. Гнилицька та інші. Сучасна система нарахування та виплати стипендій характеризується різноманітністю видів стипендій (академічні, соціальні, іменні тощо), складністю нормативно-правового регулювання, яке періодично зазнає змін, та необхідністю врахування індивідуальних особливостей кожного стипендіата. Це створює певні виклики для бухгалтерських служб бюджетних установ, вимагаючи від них високого рівня професіоналізму, точності та оперативності. Недоліки в системі обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами можуть призвести до нераціонального використання бюджетних коштів, помилок при нарахуванні та виплаті стипендій, що, в свою чергу, може спричинити соціальну напругу серед студентства та фінансові санкції з боку державних контролюючих органів.

Дослідження практики організації обліку і контролю розрахунків зі стипендіатами на прикладі ОНТУ, дозволить виявити специфічні проблеми та розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення цього процесу, що і

визначає актуальність обраної теми дипломної роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних основ та аналіз сучасної практики обліку і контролю розрахунків зі стипендіатами в бюджетних установах та розробка пропозицій щодо їх вдосконалення на прикладі Одеського національного технологічного університету.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначено такі завдання:

- дослідити економічну сутність та види стипендіального забезпечення студентів;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання стипендіального забезпечення в Україні;
- розглянути принципи та загальну організацію обліку і контролю розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах;
- надати загальну характеристику та проаналізувати організаційно-фінансову структуру ОНТУ;
- проаналізувати діючу практику організації обліку розрахунків із стипендіатами в ОНТУ, включаючи облік різних видів стипендій;
- виявити особливості та потенційні напрямки автоматизації обліку стипендіальних нарахувань в ОНТУ, а також розглянути аспекти оподаткування та індексації стипендій;
- дослідити систему контролю розрахунків зі стипендіатами в ОНТУ;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення обліку та контролю розрахунків із стипендіатами в ОНТУ.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження* є процес обліку і контролю розрахунків із стипендіатами в системі бюджетних установ України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційно-практичних аспектів обліку і контролю розрахунків зі стипендіатами в Одеському національному технологічному університеті.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою

дипломної роботи стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань бухгалтерського обліку та контролю в бюджетних установах. У процесі дослідження використовувалися такі методи: діалектичний метод пізнання, системний підхід – для вивчення взаємозв’язків елементів системи обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами; методи аналізу та синтезу – для деталізації та узагальнення інформації; порівняльний аналіз – для зіставлення різних підходів до організації обліку; метод групування – для класифікації видів стипендій; аналіз документів – для вивчення нормативно-правових актів та фінансової документації; методи узагальнення – для формування висновків та пропозицій.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження слугували: Закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства освіти і науки України та Міністерства фінансів України, що регулюють питання стипендіального забезпечення та ведення бухгалтерського обліку в бюджетних установах; Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі; наукові публікації, монографії, статті у фахових виданнях; матеріали науково-практичних конференцій; дані фінансової звітності та внутрішні нормативні документи Одеського національного технологічного університету (в межах доступної інформації).

Апробація результатів роботи.

1. VII Всеукраїнська студентська науково-практична конференція: Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді. – Одеса, ОНТУ, 17-18 квітня 2025 р.

Публікації.

1. Кімаковська О.А. Облік розрахунків за стипендіями / О.А. Кімаковська, наук. кер. О. О. Євтушевська // Тези VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді», 2025, Одеса, С.487-489

Практичне значення одержаних результатів.

Практичне значення полягає в оптимізації стипендіальних програм ЗВО, що веде до підвищення успішності студентів та ефективного використання бюджетних коштів. Для студентів це означає покращення фінансового становища й мотивації до навчання. Результати також можуть слугувати основою для формування державної політики у сфері стипендіального забезпечення та подальших наукових досліджень.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 103 сторінок, у тому числі 80 сторінок основного тексту, список використаних джерел зі 37 найменувань, 4 додатків обсягом 18 сторінок. Робота містить 8 рисунків і 6 таблиць.

1. ТЕОРИТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СТУДЕНТАМИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

1.1. Економічна сутність та види стипендіального забезпечення

Стипендія (лат. stipendium – оклад) – це фінансова підтримка, що визначається як постійна або тимчасова грошова виплата. Вона надається на регулярній основі, зазвичай щомісяця, здобувачам освіти – студентам закладів фахової передвищої, вищої освіти, а також аспірантам і докторантам, які навчаються за денною формою за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, а також інших джерел, визначених законодавством. Ключовою передумовою для призначення стипендії є досягнення здобувачем високих академічних результатів, або ж належність до категорій осіб, яким надається соціальна підтримка згідно з чинним законодавством.[3]

З економічної точки зору, стипендія є грошовою виплатою, яка має цільове призначення – покриття частки витрат студента, пов'язаних з навчанням та проживанням. З одного боку, стипендія виконує соціальну функцію, оскільки забезпечує мінімальний рівень фінансової підтримки студентам, особливо з малозабезпечених сімей, та створює умови для здобуття освіти незалежно від фінансового становища. З іншого боку, вона виконує стимулюючу функцію, оскільки заохочує студентів до успішного навчання, наукової, творчої та громадської діяльності.[18]

В Україні система стипендіального забезпечення студентів закладів вищої освіти передбачає декілька основних видів стипендій, що призначаються за різними критеріями та мають різні джерела фінансування. Відповідно до чинного законодавства, основними видами стипендій є академічні та соціальні.

Академічні стипендії призначаються студентам (курсантам) денної форми навчання, які навчаються за кошти державного (місцевого) бюджету, на підставі результатів їхнього навчання. Ключові різновиди академічних стипендій.[9]

Звичайна (ординарна) академічна стипендія: Призначається студентам, які за результатами семестрового контролю досягли встановлених закладом освіти показників успішності та займають відповідні позиції в рейтингу успішності студентів. Розмір такої стипендії встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Академічна стипендія у підвищеному розмірі: Призначається студентам за особливі успіхи в навчанні. Критерії для її отримання, як правило, вищі, ніж для звичайної академічної стипендії (наприклад, за оцінки 90–100 балів), і визначаються правилами, затвердженими закладом вищої освіти в межах виділених коштів.[22]

Іменні та персональні академічні стипендії закладів освіти: Можуть засновуватися закладами вищої освіти з метою заохочення студентів за особливі успіхи в навчанні, науковій, спортивній або громадській діяльності. Порядок призначення та розміри таких стипендій визначаються самим закладом освіти.

Академічні стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України: Це престижні стипендії, що призначаються студентам за видатні успіхи в навчанні та науковій роботі. Порядок їх призначення регулюється окремими нормативно-правовими актами. Наприклад, стипендії Президента України призначаються студентам, які є переможцями всеукраїнських та міжнародних олімпіад, конкурсів тощо.[22]

Соціальні стипендії призначаються студентам (курсантам) денної форми навчання, які навчаються за кошти державного бюджету, на підставі нормативно-правових актів на отримання державних пільг і гарантій, незалежно від успішності навчання (хоча відсутність академічної заборгованості може бути умовою). Метою соціальних стипендій є забезпечення державної підтримки соціально незахищених категорій громадян (наприклад, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа; особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти з малозабезпечених сімей; особи з інвалідністю та інші

категорії, визначені законодавством).

Розмір соціальних стипендій та порядок їх надання встановлюються Кабінетом Міністрів України. Важливо зазначити, що студенти, які мають право на соціальну стипендію і водночас здобули право на академічну стипендію, зазвичай обирають один вид стипендії, який є більшим за розміром, або порядок їх суміщення визначається окремими нормативними актами.

Отже, система стипендіального забезпечення в Україні є комплексним механізмом, що поєднує соціальну підтримку з заохоченням до академічної та наукової активності. Розуміння економічної сутності та класифікації видів стипендій є необхідною передумовою для належної організації їх обліку та контролю в бюджетних установах, що забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів.

Іменні (персональні) стипендії: Це стипендії, засновані Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, фондами, фізичними або юридичними особами. Вони призначаються за видатні успіхи у навчанні, науковій, громадській, спортивній чи творчій діяльності. Прикладами є стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України для талановитої молоді, іменні стипендії, засновані на честь видатних діячів науки, культури тощо. Також іменні стипендії, засновані видатними діячами науки, освіти, культури, державними або громадськими організаціями, фондами: Кожна така стипендія має власне положення, яке визначає критерії відбору (наприклад, стипендія імені М.С. Грушевського, В.М. Чорновола та ін.). Зазвичай, крім високих академічних показників, враховуються досягнення у певній галузі знань або громадській активності, пов'язаній з іменем, на честь якого заснована стипендія.

Стипендії аспірантам та докторантам: Призначаються особам, які навчаються в аспірантурі та докторантурі за денною (очною) формою

навчання за кошти державного бюджету.[23,29]

Розмір та порядок призначення кожного виду стипендій регулюється відповідними нормативно-правовими актами. Розуміння економічної сутності та класифікації стипендій є необхідною передумовою для правильної організації їх обліку та контролю в бюджетних установах.[32]

Соціальні та академічні стипендії в Україні фінансуються переважно з державного бюджету, проте джерела та механізми можуть відрізнятися залежно від типу стипендії та конкретної ситуації.

Основне джерело фінансування академічних та соціальних стипендій — кошти державного бюджету. Згідно з Порядком № 882, виплата академічних стипендій студентам, аспірантам та докторантам зазвичай здійснюється за рахунок коштів загального фонду державного (або місцевого) бюджету. Виняток становлять стипендії, призначені Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, міністерствами, державними академіями наук, органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, які виплачуються за рахунок коштів спеціального фонду бюджету.

Ефективність функціонування системи стипендій безпосередньо залежить від стабільності та достатності джерел її фінансування. В Україні фінансова система стипендіальних виплат характеризується багатоканальністю, залучаючи ресурси як державного, так і недержавного секторів. Детальне вивчення цих джерел, їхніх механізмів та взаємодії є критично важливим для розуміння поточного стану, викликів та перспектив розвитку системи стипендіального забезпечення.

Джерела фінансування стипендіальних виплат в Україні можна структурувати за кількома основними категоріями, кожна з яких має свої специфічні особливості, механізми формування та цільове призначення.

Державний бюджет України виступає основним та найбільш значущим джерелом фінансування стипендій, передусім для студентів (курсантів) денної форми навчання, які здобувають освіту за державним замовленням у закладах вищої освіти державної та комунальної форм власності. Це

фінансування є прямим виявом конституційних гарантій держави щодо підтримки освіти.

Кошти на стипендіальне забезпечення щорічно закладаються до Закону України "Про Державний бюджет України". Розробка проєкту бюджету в цій частині здійснюється Міністерством фінансів України на підставі пропозицій та розрахунків, наданих Міністерством освіти і науки України та іншими центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти. Розподіл асигнувань між конкретними закладами відбувається відповідно до затверджених нормативів (наприклад, лімітів стипендіатів, розмірів стипендій) та контингенту студентів, які мають право на їх отримання. Стипендій, що покриваються за рахунок державного бюджету: академічна, соціальна, престижні державні іменні стипендії.

Обсяги фінансування з державного бюджету безпосередньо залежать від загальнооекономічної ситуації в країні та пріоритетів державної політики. Періодичні бюджетні обмеження можуть призводити до дискусій щодо співвідношення розміру стипендії та кількості її отримувачів, а інфляційні процеси можуть нівелювати реальну купівельну спроможність встановлених стипендій. Нормативно-правову основу складають закони України "Про освіту", "Про вищу освіту", а також низка постанов Кабінету Міністрів України, що регулюють порядок призначення та виплати стипендій.

Місцеві бюджети. Процеси децентралізації влади в Україні розширили фінансові можливості та відповідальність органів місцевого самоврядування. Це дозволяє їм виступати додатковим джерелом фінансування стипендій, особливо для закладів вищої освіти комунальної форми власності, а також для студентів, які навчаються за регіональним замовленням. [25]

Місцеві органи влади (обласні, міські ради та їхні виконавчі органи) мають право засновувати власні іменні або персональні стипендії. Такі програми часто спрямовані на підтримку талановитої молоді з відповідної територіальної громади, стимулювання здобуття освіти за спеціальностями, що є пріоритетними для економічного та соціального розвитку регіону

(наприклад, підтримка майбутніх медичних працівників для сільської місцевості, інженерів для місцевих промислових підприємств).

Обсяги та умови надання стипендій з місцевих бюджетів суттєво варіюються залежно від фінансово-економічного потенціалу конкретного регіону чи територіальної громади, а також від стратегічних пріоритетів місцевої влади.

Спеціальний фонд закладу вищої освіти є важливим інструментом фінансової автономії. Він формується за рахунок різноманітних надходжень, не заборонених законодавством, зокрема:

- Плата за навчання студентів, що здобувають освіту на контрактній основі.

- Доходи від науково-дослідних робіт та надання експертних послуг на договірних засадах.

- Надходження від надання додаткових освітніх послуг (курси, тренінги, підвищення кваліфікації).

- Доходи від господарської діяльності, наприклад, здачі в оренду майна (в межах, дозволених законодавством).

- Благодійні внески та гранти, що не мають цільового призначення на конкретні програми.

Заклади вищої освіти, в межах своєї фінансової автономії та відповідно до власних положень про стипендіальне забезпечення (погоджених з органами студентського самоврядування), можуть використовувати кошти спеціального фонду для:

- Виплати додаткових академічних стипендій студентам-контрактникам, які демонструють високі навчальні результати.

- Збільшення кількості отримувачів академічних стипендій серед студентів-бюджетників понад ліміти, встановлені державним фінансуванням.

- Встановлення власних іменних стипендій закладу освіти за особливі досягнення.

- Надання матеріальної допомоги та заохочувальних виплат студентам за активну участь у науковій, громадській, спортивній чи культурно-мистецькій діяльності.

Ефективне управління коштами спеціального фонду дозволяє закладам вищої освіти не лише покращувати матеріально-технічну базу, але й створювати більш гнучкі та привабливі системи мотивації для студентів, підвищуючи свою конкурентоспроможність.[26]

Кошти юридичних та фізичних осіб (благодійні внески, корпоративне спонсорство, меценатство): Цей сегмент фінансування базується на добровільних засадах.

Міжнародні програми, фонди та гранти. Участь України в міжнародних освітніх програмах та ініціативах відкриває доступ до додаткових джерел фінансування стипендій для українських студентів, аспірантів та викладачів, а також для іноземних громадян, що навчаються в Україні. Багато країн (наприклад, Німеччина через DAAD, Велика Британія через Chevening Scholarships, США через Fulbright Program) пропонують стипендії для українців для навчання або стажування у своїх університетах. Програми на кшталт Erasmus+ надають значні можливості для академічної мобільності, що включають стипендіальну підтримку на період навчання чи стажування в країнах ЄС.

Такі структури, як Open Society Foundations (історично), різноманітні приватні міжнародні освітні фонди, надають гранти та стипендії на конкурсній основі. Окрім прямої фінансової допомоги, участь у міжнародних стипендіальних програмах сприяє академічній мобільності, культурному обміну, набуттю унікального освітнього досвіду, розширенню наукових контактів та інтеграції української системи вищої освіти у світовий освітній та науковий простір. Проте, доступ до таких стипендій зазвичай є висококонкурентним і вимагає від кандидатів високого рівня академічної підготовки та знання іноземних мов.

Незважаючи на наявність різноманітних джерел, система фінансування

стипендій в Україні стикається з низкою викликів та потребує постійного вдосконалення. Однією з ключових проблем є те, що розмір базових академічних та соціальних стипендій, фінансованих з державного бюджету, часто не відповідає реальному прожитковому мінімуму, особливо у великих містах. Це знижує мотиваційну функцію стипендій та може змушувати студентів шукати додатковий заробіток на шкоду навчанню.

Гостре питання щодо оптимального балансу між кількістю отримувачів академічних стипендій (широке охоплення чи підтримка найкращих) та ефективністю системи соціальних стипендій (чи справді вони доходять до найбільш нужденних категорій).

Хоча нормативна база передбачає прозорі механізми (рейтингування, діяльність стипендіальних комісій), забезпечення повної об'єктивності та мінімізація суб'єктивних факторів при призначенні стипендій на всіх рівнях залишається актуальним завданням. [26]

Повільний розвиток ендавментів (це довгострокові цільові фонди, сформовані за рахунок благодійних внесків, інвестицій або пожертв, призначених для стабільного фінансування певної організації, найчастіше - освітньої чи культурної установи). Культура створення та функціонування ендавментів у закладах вищої освіти України перебуває на початковому етапі. Розвиток цього інструменту міг би стати потужним джерелом стабільного позабюджетного фінансування стипендіальних програм у довгостроковій перспективі, однак це потребує відповідних законодавчих стимулів та зміни ментальності.

Існує значний невикористаний потенціал для розвитку структурованих моделей державно-приватного партнерства у сфері стипендіального забезпечення, де держава, бізнес та заклади освіти могли б об'єднувати зусилля для підтримки талановитої молоді.

Економічні кризи, інфляція, секвестри бюджету та воєнні конфлікти неминуче впливають на спроможність держави фінансувати стипендії в повному обсязі. Періодичний перегляд та адаптація законодавства щодо

стипендій є необхідними для відповіді на нові виклики, стимулювання залучення позабюджетних коштів та підвищення ефективності всієї системи.[26]

1.2. Нормативно-правове регулювання стипендіального забезпечення в Україні

Облік стипендії у закладах вищої освіти (далі – ЗВО) має відповідати основним нормативно правовим документам, які регулюють порядок нарахування виплати та обліку розрахунків зі стипендіатами. До таких документів, зокрема, відносяться.

Закон від 16.07.1999 №996 XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»,

Постанова КМУ ВІД 28.12.2016 №1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) закладів фахової перед вищої та вищої освіти» (далі – Постанова №1045);

Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами та Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі ,затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2015 №1219(далі-Типова кореспонденція №1219, Порядок № 1219);

Порядок складання типових форм меморіальних ордерів та інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору, затверджений наказом Мінфіну від 08.09.2017 № 755;

Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.1995 №88 .

1. Конституція України: Стаття 53 гарантує право на освіту, а держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої,

позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.

2. Закон України "Про освіту" (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII): Визначає загальні правові, організаційні та фінансові засади функціонування системи освіти. Стаття 79 "Економічні відносини у сфері освіти" та інші статті опосередковано стосуються фінансування освіти, включаючи стипендіальне забезпечення.

3. Закон України "Про вищу освіту" (від 01.07.2014 р. № 1556-VII): Є основним спеціальним законом, що регулює суспільні відносини у сфері вищої освіти. Стаття 62 "Стипендіальне забезпечення" детально визначає права здобувачів вищої освіти на отримання стипендій, види стипендій (академічні, соціальні), порядок їх призначення та виплати. Закон встановлює, що розміри академічних та соціальних стипендій, порядок їх призначення і виплати встановлюються Кабінетом Міністрів України.

4. Бюджетний кодекс України (від 08.07.2010 р. № 2456-VI): Визначає правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Стипендії є однією зі статей видатків державного та місцевих бюджетів на освіту.

5. Постанова Кабінету Міністрів України "Питання стипендіального забезпечення" (від 12.07.2004 р. № 882, в редакції постанови КМУ від 28.12.2016 р. № 1050, зі змінами та доповненнями): Це основний підзаконний акт, який затверджує Порядок призначення і виплати стипендій. Цей Порядок деталізує:

- категорії осіб, які мають право на стипендії;
- види стипендій та їх розміри (або посилання на акт, що їх встановлює);
- порядок формування рейтингу успішності для призначення академічних стипендій;
- умови призначення соціальних стипендій;

- повноваження стипендіальних комісій закладів освіти;
- терміни призначення та виплати стипендій;
- питання припинення та поновлення виплати стипендій.

6. Постанова Кабінету Міністрів України "Про розміри стипендій у державних та комунальних закладах освіти, наукових установах" (від 28.12.2016 р. № 1047, зі змінами та доповненнями): Встановлює конкретні розміри ординарних (звичайних) академічних стипендій, академічних стипендій у підвищеному розмірі для окремих категорій здобувачів, соціальних стипендій для різних категорій отримувачів, іменних стипендій тощо.

7. Накази Міністерства освіти і науки України та Міністерства фінансів України: Можуть видаватися для роз'яснення окремих аспектів застосування законодавства про стипендіальне забезпечення та його фінансування, а також щодо ведення бухгалтерського обліку цих операцій.

8. Внутрішні документи закладів вищої освіти (на прикладі ОНТУ – Правила призначення академічних стипендій, Положення про стипендіальну комісію тощо): Розробляються на основі вищезазначених нормативно-правових актів та затверджуються вченою радою закладу. Вони конкретизують процедури призначення та виплати стипендій з урахуванням специфіки закладу, наприклад, визначають критерії для формування рейтингу, порядок роботи стипендіальної комісії, процедуру розгляду звернень студентів.

Дотримання вимог зазначених нормативно-правових актів є обов'язковим для всіх бюджетних установ, що здійснюють нарахування та виплату стипендій, та є основою для організації належного обліку та контролю цих операцій.

Наказ ОНТУ від 31.12.2021 року №1070-03 «Про встановлення нових розмірів стипендій з 01 січня 2022 року» наведено в Додатку А.

1.3. Організація обліку і контролю розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах

Діловий документообіг та фінансова звітність бюджетних установ ґрунтуються на суворих принципах бухгалтерського обліку, що забезпечують прозорість, точність та підзвітність використання бюджетних коштів. Облік розрахунків із стипендіатами, як одна з важливих ділянок облікової роботи в освітніх бюджетних установах, не є винятком і підпорядковується цим загальним засадам.[30]

Бухгалтерський облік у бюджетних установах України ведеться відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БОДС) та інших нормативно-правових актів. [6]

Кожна бюджетна установа розглядається як окрема юридична особа, відокремлена від своїх засновників (органів державної влади чи місцевого самоврядування) та інших установ. Її майно та зобов'язання обліковуються окремо. Цей принцип забезпечує чітке розмежування активів, зобов'язань та результатів діяльності конкретної установи.

Передбачається, що бюджетна установа продовжуватиме свою діяльність в осяжному майбутньому, і в неї відсутні наміри та необхідність ліквідації або суттєвого скорочення діяльності. Це дозволяє оцінювати активи та зобов'язання виходячи з припущення про їх використання у звичайному порядку.

Бухгалтерський облік та фінансова звітність ведуться державною мовою, а саме українською. Документи, складені іноземною мовою, повинні мати впорядкований автентичний переклад на державну мову. Усі господарські операції вимірюються та узагальнюються у фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці – гривні. Це забезпечує можливість порівняння та узагальнення різнорідних об'єктів обліку.

Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, яка є суттєвою та може вплинути на рішення користувачів звітності. Це вимагає розкриття інформації

не лише в фінансових звітах, але й у примітках до них.

Обрана установою облікова політика повинна застосовуватися постійно з року в рік. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених НП(С)БОДС, та має бути обґрунтована і розкрита у фінансовій звітності. Це забезпечує порівнянність даних за різні звітні періоди.

Доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів. Це означає, що, наприклад, стипендії нараховуються як витрати в тому періоді, за який вони належать студентам, а не в момент їх фактичної виплати.

Для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. Витрати визнаються одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони були понесені, або в тому періоді, коли стає очевидним, що економічні вигоди від них не будуть отримані. [7]

Застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів та доходів установи. Це означає, що активи та доходи не повинні бути завищені, а зобов'язання та витрати – занижені. Передбачає створення резервів на покриття передбачуваних збитків та сумнівних боргів.

Можливість розподілу діяльності установи на певні проміжки часу (місяць, квартал, рік) з метою складання фінансової звітності та оцінки результатів діяльності за ці періоди.

Пріоритетний принцип оцінки активів, згідно з яким активи відображаються за вартістю їх придбання або створення. Хоча НП(С)БОДС передбачають можливість переоцінки деяких активів до справедливої вартості, історична собівартість залишається базою для первісного визнання. Фінансова звітність має бути доступною для розуміння користувачами, які мають достатні знання та зацікавлені в її аналізі. [6]

Інформація, наведена у фінансовій звітності, не повинна містити помилок

та перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності; має бути представлена у формі, зрозумілій для користувачів, які мають відповідний рівень знань; бути доречною, якщо вона впливає на економічні рішення користувачів, допомагаючи їм оцінювати минулі, теперішні або майбутні події, або підтверджувати чи коригувати їхні минулі оцінки.

Забезпечення можливості для користувачів порівнювати фінансову звітність установи за різні періоди, а також фінансову звітність різних установ. Це досягається шляхом послідовного застосування облікової політики та належного розкриття інформації.[16]

Облік розрахунків із стипендіатами в бюджетних установах – це впорядкована система збору, реєстрації та узагальнення інформації в грошовому вираженні про зобов'язання установи перед студентами (курсантами) щодо нарахованих та виплачених стипендій. Організація цього обліку базується на вищезазначених загальних принципах та специфічних нормативно-правових актах.

Нормативно-правове регулювання:

- Закони України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Про фахову передвищу освіту".

- Постанови Кабінету Міністрів України, що регламентують порядок призначення і виплати стипендій (наприклад, Постанова КМУ № 882 "Питання стипендіального забезпечення", Постанова КМУ № 1047 "Про розміри стипендій...", Постанова КМУ №1050 "Деякі питання стипендіального забезпечення у державних та комунальних закладах освіти, наукових установах").

- Накази Міністерства фінансів України щодо затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Порядку його застосування, типових форм меморіальних ордерів та інших інструктивних матеріалів.

- Внутрішні положення закладу освіти про стипендіальне забезпечення, накази керівника.

Стипендії нараховуються студентам за відповідний місяць навчання (наприклад, в останній робочий день місяця) незалежно від дати фактичної виплати. Це забезпечує відображення витрат у тому періоді, до якого вони належать.

У фінансовій звітності та примітках до неї розкривається інформація про суми нарахованих та виплачених стипендій, заборгованість перед стипендіатами (якщо така є), джерела фінансування стипендіальних виплат. Кожна операція з нарахування та виплати стипендій повинна бути підтверджена належним чином оформленими первинними документами (наказ). При наявності сумнівів щодо права студента на отримання стипендії або правильності розрахунку, здійснюється ретельна перевірка перед нарахуванням. [24]

Відповідно до наказу керівника закладу освіти: про зарахування на навчання, про переведення на наступний курс, про призначення академічних та соціальних стипендій за результатами семестрового контролю або на підставі підтверджуючих документів для соціальних стипендій. Накази є підставою для включення студентів до відомостей на нарахування стипендій. [13]

Протоколи засідань стипендіальної комісії, на основі яких формуються списки студентів, яким призначається стипендія. Основний документ для розрахунку суми стипендії кожному студенту. Містить прізвище, ім'я, по батькові стипендіата, вид стипендії, період, за який нараховується стипендія, суму до нарахування, утримання (якщо є, хоча стипендії, як правило, не оподатковуються ПДФО та військовим збором в межах встановлених норм), суму до виплати, підпис одержувача (при готівковій формі, хоча зараз переважає безготівкова). Наприклад, на отримання соціальної стипендії з додаванням підтверджуючих документів, заяви на перерахування стипендії на банківський рахунок. [13]

Облік розрахунків зі стипендіатами ведеться на субрахунку **6512 "Розрахунки із стипендіатами"** (згідно з Планом рахунків бухгалтерського

обліку в державному секторі). За кредитом цього субрахунку відображається нарахування стипендій (у кореспонденції з дебетом рахунків витрат), за дебетом – їх виплата або утримання.

Нарахування стипендій відображається як збільшення витрат установи: Д-т **8013 "Матеріальне забезпечення"** (або інший відповідний субрахунок витрат, передбачений для обліку стипендій в обліковій політиці установи) К-т **6512 "Розрахунки із стипендіатами"**.

Виплата стипендій: Д-т **6512 "Розрахунки із стипендіатами"** К-т **2313 "Реєстраційні рахунки"** (при безготівковій виплаті) або **2211 "Готівка в касі"** (при готівковій, що зараз менш поширено). Ведеться в розрізі кожного стипендіата (прізвище, ім'я, по батькові), видів стипендій (академічна звичайна, підвищена, соціальна, іменна тощо), навчальних груп/факультетів, джерел фінансування (загальний фонд державного/місцевого бюджету, спеціальний фонд). Для ведення аналітичного обліку можуть використовуватися картки особових рахунків, оборотні відомості або відповідні програмні модулі бухгалтерських систем.[14]

Етапи нарахування та виплати стипендій наведено в таблиці 1.1.

Розгорнутий опис етапів нарахування та виплати стипендій у закладах вищої освіти.

У представленій таблиці детально показано послідовність ключових операцій, пов'язаних із процесом розрахунку та виплати стипендій студентам у вищих навчальних закладах, з акцентом на бухгалтерський облік та фінансовий контроль. Кожен етап є невід'ємною частиною загального механізму, що забезпечує своєчасне та правильне виконання закладом зобов'язань перед стипендіатами відповідно до чинного законодавства та внутрішніх нормативних документів.

Етап 1: Збір та перевірка підстав для нарахування стипендій

На цьому початковому, але вирішальному етапі збирається та ретельно перевіряється документальна основа для виставлення рахунків.

Таблиці 1.1 - Етапи нарахування та виплати стипендій (бухгалтерський та фінансовий аспекти)

№	Етап	Дія	Відповідальний підрозділ (орієнтовно)	Документальне оформлення
1	Збір та перевірка підстав для нарахування стипендій	Отримання та перевірка правильності оформлення наказів про призначення стипендій, протоколів (рішень) стипендіальних комісій, заяв та документів, що підтверджують право на соціальні стипендії (для відповідних категорій).	Бухгалтерія, Відділ соціальної роботи (частково)	Накази ректора про призначення академічних та соціальних стипендій, Протоколи (рішення) стипендіальних комісій, Заяви студентів, Документи, що підтверджують пільги для соціальних стипендій
2	Складання та затвердження розрахунково-платіжних відомостей	На основі перевірених підстав розрахунок сум стипендій для кожного студента, формування розрахунково-платіжних відомостей. Затвердження відомостей уповноваженими особами (головний бухгалтер, керівник установи).	Бухгалтерія	Розрахунково-платіжні відомості на виплату стипендій
3	Відображення нарахованих сум стипендій в бухгалтерському обліку	Нарахування стипендій в бухгалтерському обліку шляхом створення відповідних бухгалтерських записів (проведень). Формування меморіального ордера.	Бухгалтерія	Меморіальний ордер № 5 "Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій" (або інший відповідний меморіальний ордер, передбачений обліковою політикою установи)
4	Перерахування коштів на банківські рахунки студентів або видача готівкою	Формування платіжних доручень для переказу коштів на карткові рахунки студентів. Видача готівки з каси (якщо такий спосіб виплати передбачений і дозволений законодавством та внутрішніми документами установи).	Бухгалтерія, Каса (при готівковій виплаті)	Платіжні доручення, Реєстри на зарахування коштів на карткові рахунки, Видаткові касові ордери (при готівковій виплаті)

Продовження таблиці 1.1

№	Етап	Дія	Відповідальний підрозділ (орієнтовно)	Документальне оформлення
5	Відображення виплати в обліку	Відображення факту виплати стипендій в бухгалтерському обліку на підставі первинних документів, що підтверджують переказ коштів або видачу готівки.	Бухгалтерія	Виписки банку з поточного рахунку установи, Видаткові касові ордери з відміткою про видачу коштів
6	Проведення звірок розрахунків, аналіз заборгованості, контроль за цільовим використанням коштів	Регулярна звірка даних бухгалтерського обліку з даними банківських виписок та касових документів. Аналіз можливої кредиторської (перед студентами) або дебіторської заборгованості. Контроль за правильністю та цільовим використанням коштів, виділених на стипендіальне забезпечення.	Бухгалтерія, Фінансовий відділ/ Планово-фінансовий відділ	Актив звіряння розрахунків, Оборотні відомості по рахунках розрахунків зі стипендіатами, Аналітичні довідки
7	Включення даних про розрахунки зі стипендіатами до складу фінансової та бюджетної звітності установи	Узагальнення інформації про нараховані та виплачені стипендії, а також про наявну заборгованість, та відображення цих даних у відповідних формах фінансової та бюджетної звітності.	Бухгалтерія, Фінансовий відділ/ Планово-фінансовий відділ	Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Форми бюджетної звітності (наприклад, Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (форма №2д, №2м) та інші відповідні форми)

Бухгалтерія вищого навчального закладу, або в контексті перевірки документів на соціальні стипендії, можливо, кафедра соціальної роботи (або аналогічний структурний підрозділ), отримує та розглядає накази ректора (або уповноваженої ним особи) про призначення академічних стипендій. Ці накази формуються на підставі рішень стипендіальних комісій. Водночас перевіряється відповідність протоколів засідань стипендіальних комісій затвердженим рейтингам та лімітам стипендіатів.

Для призначення соціальних стипендій аналізуються заяви студентів та комплекти документів, що підтверджують їхнє право на отримання відповідного виду стипендії відповідно до нормативно-правових актів. Перевіряється повнота, правильність оформлення та актуальність поданих документів.

Відповідальний підрозділ (орієнтовно): Бухгалтерія, Відділ соціальної роботи (в частині документів на соціальні стипендії).

Документальне оформлення: Основними документами є: накази ректора про призначення академічних та соціальних стипендій, протоколи (або витяги з протоколів) рішень стипендіальних комісій, заяви студентів про надання соціальних стипендій, копії документів, що підтверджують пільговий статус (наприклад, довідки про сирітство, інвалідність, довідки УБД тощо).

Етап 2: Складання та затвердження розрахунково-платіжних відомостей

Після перевірки документів розпочинається процес безпосереднього розрахунку сум стипендій.

Працівники бухгалтерії на основі перевірених наказів та документів розраховують розміри стипендій, що належать кожному студенту, відповідно до встановлених розмірів академічних та соціальних стипендій, можливих підвищень (наприклад, за особливі академічні досягнення). Формуються розрахунково-платіжні відомості, які містять перелік стипендіатів, вид стипендії, розрахунковий період та суму до виплати. які містять перелік

стипендіатів, вид стипендії, розрахунковий період та суму до виплати. Сформовані дані подаються на затвердження уповноваженим посадовим особам, як правило, головному бухгалтеру та керівнику вищого навчального закладу (або особі, яка виконує його обов'язки).

Відповідальний підрозділ: Бухгалтерія.

Документальне оформлення: Ключовим документом цього етапу є розрахунково-платіжна відомість на виплату стипендій, оформлена згідно з вимогами нормативних документів щодо первинного обліку.

Етап 3: Відображення нарахованих сум стипендій в бухгалтерському обліку

Нарахування стипендій повинно бути коректно відображене в системі бухгалтерського обліку установи.

Дія: Бухгалтерія розраховує стипендії, створюючи відповідні бухгалтерські записи (операції) у фінансовій звітності, що відображають зобов'язання навчального закладу перед студентами щодо надання стипендій та пов'язаних з цим витрат. Для систематизації цих операцій формується меморіальний ордер.

Відповідальний підрозділ: Бухгалтерія

Документальне оформлення: Меморіальний ордер № 5 "Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій" (відповідно до типової форми, затвердженої для бюджетних установ) або інший аналогічний меморіальний ордер, передбачений індивідуальною обліковою політикою закладу вищої освіти.

Етап 4: Перерахування коштів на банківські рахунки студентів або видача готівкою

Цей етап передбачає безпосередню передачу коштів стипендіатам.

Дія: Бухгалтерія, на підставі затверджених розрахунково-платіжних відомостей, готує платіжні доручення для переказу належних сум стипендій на індивідуальні банківські (карткові) рахунки студентів. У виняткових випадках,

якщо це передбачено законодавством та внутрішніми процедурами установи (наприклад, для студентів, які з об'єктивних причин не мають банківського рахунку, хоча це стало великою рідкістю), можлива видача стипендій готівкою з каси установи.

Відповідальний підрозділ: Бухгалтерія (для безготівкових перерахувань), Каса (у разі готівкової виплати).

Документальне оформлення: для безготівкових розрахунків – платіжні доручення та реєстри на зарахування коштів на карткові рахунки. Для готівкових розрахунків – видаткові касові ордери, підписані отримувачами.

Етап 5: Відображення виплати в обліку

Факт здійснення виплати також підлягає обов'язковому документуванню та відображенню в обліковій системі.

Дія: Бухгалтерський облік відображає факт виплати (перерахування) стипендій у бухгалтерському обліку. Це здійснюється шляхом створення бухгалтерських проводок, що зменшують зобов'язання навчального закладу перед студентами та відображають списання коштів з відповідних рахунків (поточного банківського рахунку або каси).[15]

Відповідальний підрозділ: Бухгалтерія.

Документальне оформлення: Первинними документами, що підтверджують виплату, є виписки банку з поточного (реєстраційного) рахунку установи, що засвідчують списання коштів на користь студентів, або належним чином оформлені видаткові касові ордери з підписами отримувачів (у разі готівкової виплати).

Етап 6: Проведення звірок розрахунків, аналіз заборгованості, контроль за цільовим використанням коштів

Цей етап є контрольним та аналітичним, спрямованим на забезпечення точності розрахунків та ефективного використання ресурсів.

Дія: Бухгалтерія та, можливо, планово-фінансовий відділ (або аналогічний підрозділ) на регулярній основі проводять звірку даних бухгалтерського обліку

розрахунків зі стипендіатами з даними банківських виписок та касових документів. Аналізується наявність та причини виникнення кредиторської заборгованості (невиплачені вчасно стипендії) або дебіторської заборгованості (наприклад, переплати). Здійснюється контроль за цільовим використанням коштів, виділених на стипендіальне забезпечення, відповідно до затверджених кошторисів та бюджетних програм.[28]

• **Відповідальний підрозділ:** Бухгалтерія, Фінансовий відділ/Планово-фінансовий відділ.

Документальне оформлення: Результати звірок можуть оформлюватися актами звіряння розрахунків. Для аналізу використовуються оборотні відомості по рахунках розрахунків зі стипендіатами, аналітичні довідки та звіти.

Етап 7: Включення даних про розрахунки зі стипендіатами до складу фінансової та бюджетної звітності установи

Завершальний етап, що забезпечує прозорість та підзвітність установи.

Дія: Бухгалтерія та фінансовий відділ (або планово-фінансовий відділ) узагальнює дані про нараховані та виплачені суми стипендій, а також про стан розрахунків (наявність дебіторської чи кредиторської заборгованості) станом на звітній період. Ці дані включаються до відповідних статей та форм фінансової та бюджетної звітності закладу вищої освіти.[20,5]

Відповідальний підрозділ: Бухгалтерія, Фінансовий відділ/Планово-фінансовий відділ.

Документальне оформлення: Дані про розрахунки зі стипендіатами знаходять своє відображення у таких формах звітності, як Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), а також у спеціалізованих формах бюджетної звітності (наприклад, Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (форма №2д, №2м) та інших формах, передбачених законодавством для бюджетних установ).[7]

Дотримання описаної послідовності етапів та належне документування

кожної операції є запорукою законності, прозорості та ефективності процедури нарахування та виплати стипендій у вищих навчальних закладах.

2. АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ІЗ СТИПЕНДІАТАМИ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

2.1. Загальна характеристика та організаційно-фінансова структура ОНТУ

Одеський національний технологічний університет (ОНТУ) має багату історію та відіграє важливу роль у сфері освіти та науки України

ОНТУ розпочав свою діяльність у 1930 році як Одеський інститут технології зерна та борошна. У 1935 році він став самостійним закладом з трьома факультетами: Механічним, Технологічним та Інженерно-економічним. Протягом десятиліть університет неодноразово змінював назву та структуру, відображаючи розширення напрямів підготовки та наукових досліджень. У 1994 році він був перетворений в Одеську державну академію харчових технологій, а згодом отримав статус національного університету.

Місія ОНТУ полягає в створенні центру ІТ-освіти і науки півдня України, формуванні творчого та професійного університетського середовища для підготовки фахівців нової формації, які здатні реалізувати отримані знання в науці, виробництві, бізнесі та освіті. Візія університету спрямована на навчання та розвиток особистості, здатної бути успішною в будь-якій частині світу, проявляти свої творчі можливості та нестандартне мислення в умовах сучасного суспільства. Основні цінності включають якість, етичні стандарти, використання сучасних інформаційних технологій та інтеграцію у світовий освітній і науковий простір. [34]

Університет має розгалужену структуру, що включає декілька інститутів, серед яких:

- Навчально-науковий інститут зернового, переводного і хлібопекарського бізнесу ім. К.А.Богомазова
- Навчально-науковий інститут готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та енології ім.О.О.Преображенського

- Навчально-науковий інститут харчових технологій ім.М.О.Грішина
- Навчально-науковий інститут економіки, управління і бізнесу ім.Г.Е.Вейнштейна
- Навчально-науковий інститут комп'ютерної інженерії, автоматизації, робототехніки та програмування ім.П.М.Платонова
- Навчально-науковий інститут холоду, кріотехнології та екоенергетики ім.В.С.Мартинівського

Кожен інститут пропонує різноманітні освітні програми та спеціальності, спрямовані на підготовку висококваліфікованих фахівців у відповідних галузях.

Завдяки поєднанню багаторічного досвіду, сучасних підходів до освіти та наукових досліджень, ОНТУ залишається провідним навчальним закладом, що готує фахівців, здатних відповідати викликам сучасного світу.

Одеський національний технологічний університет (ОНТУ) здійснює діяльність за трьома основними напрямками: освітні програми, науково-дослідна діяльність та міжнародне співробітництво.

ОНТУ пропонує широкий спектр освітніх програм на різних рівнях: бакалавра, магістратура та докторантура. Університет готує фахівців у галузях інженерії, технологій, економіки, менеджменту та інших. Загалом, в ОНТУ навчається близько 6500 студентів за 21 напрямом підготовки та 42 освітніми програмами. Навчальний процес забезпечують 104 доктори наук та професори, а також 388 кандидатів наук та доцентів.

Наукові дослідження в ОНТУ координуються Науково-дослідним інститутом (НДІ), який виконує фундаментальні, прикладні та пошукові дослідження, впроваджує наукові розробки у виробництво та укладає господарські договори. До складу НДІ входять різноманітні лабораторії та центри, які займаються дослідженнями в галузях харчових технологій, енергоменеджменту, нанотехнологій та інших.

ОНТУ активно співпрацює з понад 50 закладами вищої освіти з більш ніж

20 країн світу, а також з численними національними та міжнародними компаніями у науковій та освітній сферах. Університет є членом міжнародних асоціацій, таких як Європейська асоціація університетів, Євразійська асоціація університетів, Чорноморська мережа університетів та інших.

Для координації міжнародної діяльності в університеті функціонує Центр міжнародної діяльності, який займається плануванням та реалізацією міжнародних проектів, програм академічної мобільності та співпраці з іноземними партнерами.

Завдяки поєднанню якісної освіти, активної науково-дослідної діяльності та міжнародного співробітництва, ОНТУ залишається провідним навчальним закладом, що готує висококваліфікованих фахівців, здатних відповідати сучасним викликам та потребам суспільства.

Одеський національний технологічний університет (ОНТУ) має розвинену матеріально-технічну базу, яка забезпечує якісне проведення освітнього процесу та наукових досліджень.[34]

Освітній процес в ОНТУ здійснюється в сучасних навчальних корпусах та спеціалізованих лабораторіях, які обладнані відповідно до вимог освітніх програм та стандартів. Це дозволяє студентам отримувати практичні навички та проводити наукові дослідження на високому рівні.

Науково-технічна бібліотека ОНТУ виконує наступні функції:

- Забезпечує повне та оперативне бібліотечно-бібліографічне обслуговування студентів і викладачів.
- Формує бібліотечні фонди відповідно до навчальних планів та наукових досліджень.
- Впроваджує новітні інформаційні технології та комп'ютеризує бібліотечні процеси.
- Створює електронні бази даних та веде довідково-бібліографічний апарат.
- Співпрацює з іншими бібліотеками та освітніми установами.

Бібліотека активно розширює свої фонди, включаючи електронні ресурси, що сприяє доступу до сучасних інформаційних джерел.

Спортивні комплекси

Для фізичного розвитку студентів університет має:

- Навчально-оздоровчий спортивний комплекс, який надає можливості для занять різними видами спорту.

- Спортивно-оздоровчі табори «Південний Буг» та «Дружба», призначені для відпочинку та оздоровлення студентів.

Ці об'єкти сприяють підтримці здорового способу життя та фізичної активності серед студентської спільноти.

Загалом, матеріально-технічна база ОНТУ відповідає сучасним вимогам та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців у різних галузях.

Одеський національний технологічний університет (ОНТУ) фінансується з різних джерел, що забезпечують його стабільну діяльність та розвиток.

Джерела фінансування та структура доходів

Основними джерелами доходів ОНТУ є:

1. **Державне фінансування:** кошти, що виділяються з державного бюджету на забезпечення освітньої та наукової діяльності університету.

2. **Плата за навчання:** надходження від студентів, які навчаються на контрактній основі. Вартість навчання залежить від спеціальності та форми навчання. Наприклад, у 2024 році плата за навчання на денній формі варіюється від 5 950 грн до 13 930 грн за семестр, залежно від обраної спеціальності.

3. **Гранти та проєкти:** фінансування, отримане від участі в науково-дослідних проєктах, міжнародних програмах та грантах.

4. **Додаткові послуги:** доходи від надання платних послуг, таких як курси підвищення кваліфікації, консультації, оренда приміщень тощо.

Структура витрат

Витрати університету спрямовуються на:

- **Заробітна плата:** виплати персоналу, включаючи викладачів, науковців та адміністративний персонал .
- **Матеріально-технічне забезпечення:** придбання обладнання, оновлення лабораторій, закупівля навчальних матеріалів .
- **Комунальні послуги та обслуговування:** оплата електроенергії, водопостачання, опалення та інших комунальних послуг. Наприклад, у грудні 2024 року університет оголосив тендер на закупівлю електричної енергії на суму 9 652 000 грн.
- **Науково-дослідна діяльність:** фінансування наукових досліджень, конференцій, публікацій .
- **Стипендії та соціальні виплати:** підтримка студентів у вигляді стипендій та інших соціальних програм .

Ефективність використання ресурсів

ОНТУ прагне до раціонального використання фінансових ресурсів через:

- **Планування бюджету:** ретельне планування доходів і витрат для забезпечення фінансової стабільності .
- **Контроль за витратами:** постійний моніторинг та аналіз фінансових операцій для запобігання неефективному використанню коштів.
- **Залучення додаткових коштів:** активна участь у грантових програмах, співпраця з бізнесом та міжнародними організаціями для збільшення фінансування.
- **Енергозбереження та оптимізація ресурсів:** впровадження енергоефективних технологій та оптимізація використання матеріальних ресурсів.

Завдяки комплексному підходу до управління фінансами, ОНТУ забезпечує стабільний розвиток та високий рівень освітніх і наукових послуг.

Одеський національний технологічний університет (ОНТУ) є одним із провідних технічних закладів вищої освіти півдня України, який успішно конкурує на ринку освітніх послуг завдяки поєднанню багаторічних традицій

та сучасного підходу до навчання й науки. Аналіз його конкурентоспроможності можна здійснити через оцінку сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз у внутрішньому та зовнішньому середовищі.[34]

Серед ключових сильних сторін ОНТУ – понад 90-річна історія, що сформувала авторитет університету в галузі технічної, харчової та економічної освіти. Висококваліфікований професорсько-викладацький склад, до якого входить понад 100 докторів наук і понад 400 кандидатів наук, забезпечує якісну підготовку фахівців. Університет має потужну матеріально-технічну базу, що включає навчальні корпуси, сучасні лабораторії, бібліотеку та спортивну інфраструктуру. Серед інших переваг – багатoproфільність освітніх програм, активна міжнародна діяльність (зокрема, участь у програмах Erasmus +), а також впровадження елементів онлайн - освіти та інновацій у навчальний процес.

Водночас, університет має низку слабких сторін. Однією з головних є обмежене державне фінансування, що ускладнює оновлення обладнання та модернізацію частини інфраструктури. Також університет має відносно слабку пізнаваність за межами країни, особливо на тлі провідних українських ЗВО. Конкуренцію в регіоні створюють інші технічні університети, а кількість освітніх програм англійською мовою поки що залишається недостатньою для повноцінної інтернаціоналізації.

Серед можливостей для подальшого розвитку ОНТУ варто виділити зростання попиту на інженерні та технічні спеціальності, зокрема в умовах відбудови країни після війни. Також університет має шанс посилити свої позиції завдяки участі в міжнародних грантових програмах, розширенню дуальної освіти у співпраці з підприємствами, а також розвитку STEM-напрямів та цифровізації. Активна взаємодія з бізнесом дозволяє забезпечувати працевлаштування студентів, а модернізація навчального процесу відкриває нові перспективи академічної мобільності.

Для аналізу основних фінансово-економічних показників діяльності університету за 2023-2024 роки складемо аналітичну табл. 2.1.

Дані табл. 2.1 свідчать, що зниження доходів на 6,36 млн грн або 7,57% є серйозним сигналом, який свідчить про зменшення попиту на послуги або зниження цінової конкурентоспроможності підприємства. Це може бути наслідком зменшення обсягу замовлень, втрати частини ринку або зміни структури споживання.

Зростання витрат на 5,75 млн грн (5,41%) поглибило негативну динаміку. Якщо витрати зростають швидше, ніж доходи, це безпосередньо впливає на прибутковість і фінансову стійкість. У даному випадку, збільшення збитку на 12,1 млн грн або 54% — це прямий наслідок неефективного контролю за витратами та, ймовірно, відсутності дієвої фінансової стратегії.

Скорочення основних засобів на 1,57% може бути ознакою зношування активів або відсутності інвестицій в оновлення матеріально-технічної бази. Якщо вибуття основних засобів не супроводжується новими вкладеннями, це може призвести до технологічної відсталості.

Критичним показником є зниження грошових коштів на 70,29%, що значно ускладнює операційну діяльність та знижує фінансову гнучкість. Це створює ризики для своєчасних розрахунків із контрагентами.

Зменшення дебіторської заборгованості на 7,77% свідчить про покращення системи контролю за розрахунками — позитивна тенденція, яка, однак, не змогла компенсувати загальне падіння ліквідності.

Натомість зростання кредиторської заборгованості на 3,14% вказує на зростаючий тиск на підприємство з боку зобов'язань, що в умовах дефіциту готівкових коштів може призвести до затримок у платежах та втрати довіри партнерів.

Зростання фонду оплати праці на 3,71% та соціальних відрахувань на 4,98% відповідає загальним ринковим тенденціям, однак на фоні загального зниження доходів це може вказувати на неадекватне співвідношення витрат на

персонал до обсягів виробництва.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства за 2023-2024 роки*

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення звітного року від попереднього	
			абс.	%
1. Доходи від надання послуг (виконаних робіт), грн.	83933013	77575632	- 6357381	-7,57
2. Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт), грн.	106358604	112111040	5752436	5,41
3. Збиток від надання послуг (виконання робіт), грн.	-22 425 591	-34535408	-12109817	54,00
4. Середня річна вартість основних засобів, грн	1072147089,5 0	1055270967	-16876122,50	-1,57
5. Середня річна вартість нематеріальних активів, грн	215428	204620	-10808	-5,02
6. Середня річна вартість запасів, грн.	6045509,50	3078667,5	33158,00	0,55
7. Середня річна сума дебіторської заборгованості, грн	1755357,50	1618988,00	-136369,50	-7,77
8. Середня річна сума кредиторської заборгованості	10291488	10615065,00	323577,00	3,14
9. Грошові кошти та їх еквіваленти, грн.	11371661,00	3378364,00	7993297,00	-70,29
10. Власний капітал, грн	798962140,00	773095690,00	25866450,00	-3,24
11. Витрати на оплату праці, грн.	131759780,00	136641874	4882094,00	3,71
12. Відрахування на соціальні заходи, грн	29022939,00	30468706,00	1445767,00	4,98
13. Матеріальні витрати, грн	25000708,00	21502413,00	-3498295,00	-13,99
14. Амортизація, грн.	20826424,00	20809591,00	-16833,00	-0,08
15. Інші витрати, грн	266176,00	332570,00	66394,00	24,94
16. Фонд заробітної плати, грн.	131759780,00	136641874,00	4882094,00	3,71
17. Кількість штатних посад, од.	1070	1072	2	0,19
18. Середня заробітна плата на одну штатну одиницю, грн./шт.од.	10261,67	10622,04	360,37	3,51
19. Коефіцієнти ліквідності балансу:				
- коефіцієнт поточної ліквідності	1,521	0,721	-0,801	x
- коефіцієнт швидкої ліквідності	0,885	0,204	-0,681	x
- коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,15	0,30	-0,85	x

*розраховано автором на підставі фінансової звітності [36,37]

Зменшення матеріальних витрат на 13,99% можна інтерпретувати як економію, проте це також може свідчити про скорочення обсягів діяльності або проблеми з постачанням.

Амортизаційні витрати залишились майже незмінними (-0,08%), що є очікуваним при стабільному складі основних засобів. Проте різке зростання інших витрат на 25% вимагає подальшого вивчення: це може бути як одноразові витрати, так і ознака неефективного використання коштів.

Суттєве зниження всіх показників ліквідності (поточна -52,63%, швидка -76,93%, абсолютна -74,03%) вказує на критичну нестачу оборотних активів для покриття короткострокових зобов'язань. Це означає, що підприємство перебуває в зоні ризику неплатоспроможності, і навіть незначні затримки у надходженнях можуть призвести до збоїв у виконанні фінансових зобов'язань.

Незначне зростання штатної чисельності (+2 особи) в умовах фінансових труднощів може свідчити про збереження ключових кадрів або спроби розширення напрямків роботи. Підвищення середньої зарплати на 3,51% — позитивна тенденція з точки зору мотивації працівників, однак у контексті загального збитку може викликати дискусії щодо доцільності витрат.

Висновки та стратегічні рекомендації

1. **Фінансова нестабільність** — підприємство перебуває в критичному стані, що характеризується зменшенням доходів, нестачею обігових коштів та погіршенням ліквідності.

2. **Необхідність скорочення витрат** — рекомендується провести повний аудит адміністративних і “інших” витрат, виявити неефективні статті й оптимізувати структуру бюджету.

3. **Термінові заходи для покращення платоспроможності** — слід вжити заходів для залучення короткострокового фінансування, реструктуризації боргів та посилення контролю за витратами.

4. **Пошук нових ринків і продуктів** — для стабілізації доходів доцільно активізувати маркетингові зусилля, диверсифікувати послуги, залучити інвестиції у найбільш прибуткові напрямки.

5. **Впровадження цифрових інструментів** — автоматизація обліку та управління ресурсами допоможе підвищити контроль і швидкість прийняття рішень.

2.2. Організація обліку розрахунків із стипендіатами в ОНТУ

Організація обліку розрахунків зі стипендіатами в ОНТУ є ключовим аспектом фінансової діяльності університету, що вимагає чіткої регламентації та дотримання законодавчих норм. Цей процес охоплює формування стипендіальних списків, нарахування та виплату стипендій, а також їхнє документальне оформлення. Процес формування та затвердження стипендіальних списків наведено у таблиці 2.2 із подальшим розгорнутим описом. [13]

Таблиця містить перелік ключових документів, які є основою для визначення права студентів на отримання стипендії, а також для офіційного затвердження стипендіальних списків в ОНТУ. Кожен документ відіграє свою унікальну роль у цьому процесі, забезпечуючи його законність, прозорість та об'єктивність.

Відомість успішності студентів

Це основний документ для визначення права на академічну стипендію. У ній фіксуються результати сесії кожного студента: оцінки з усіх дисциплін, наявність/відсутність академічних заборгованостей, перескладань тощо. На підставі цих даних формується рейтинг успішності студентів у межах кожної спеціальності та курсу, що є ключовим критерієм для призначення академічної стипендії.

Заяви студентів на соціальну стипендію є обов'язковою для розгляду питання про призначення соціальної стипендії. Студент, який вважає, що має

право на соціальну стипендію (наприклад, через належність до пільгових категорій, визначених законодавством), подає письмову заяву до Студентського відділу університету. Заява є офіційним зверненням студента до стипендіальної комісії.

Подається студентом до Студентського відділу університету.

Таблиця 2.2 - Документи, що використовуються при формуванні та затвердженні стипендіальних списків

№	Документ	Призначення	Відповідальний підрозділ/особа
1	Відомість успішності студентів	Фіксація результатів сесії, формування рейтингу для академічних стипендій.	Деканат факультету/інституту
2	Заяви студентів на соціальну стипендію	Підтвердження належності до пільгових категорій.	Студент, Студентський відділ
3	Документи, що підтверджують пільговий статус	Юридичне підтвердження права на соціальну стипендію (свідоцтво про народження, довідка МСЕК, посвідчення тощо).	Студент, Студентський відділ
4	Протоколи засідань стипендіальної комісії	Фіксація рішень комісії щодо призначення/відмови у призначенні стипендій.	Секретар стипендіальної комісії
5	Накази ректора про призначення/зміну/припинення виплати стипендій	Офіційне розпорядження про призначення стипендій, підстава для бухгалтерії.	Відділ кадрів/Студентський відділ
6	Положення про стипендіальне забезпечення студентів ОНТУ	Внутрішній нормативний акт, що регламентує порядок призначення та виплати стипендій.	Вчена рада ОНТУ

Документи, що підтверджують пільговий статус це юридичне підтвердження права студента на отримання соціальної стипендії. До таких документів належать: свідоцтво про народження (для сиріт), довідка медико-соціальної експертної комісії (МСЕК) про інвалідність, посвідчення учасника бойових дій або постраждалого учасника Революції Гідності, довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, інші документи, що підтверджують належність до пільгових категорій згідно з чинним законодавством України. [9] Без цих документів заява на соціальну стипендію не може бути задоволена. Оригінали або завірені копії цих документів

подаються студентом до Студентського відділу для перевірки та подальшого розгляду.

Протоколи засідань стипендіальної комісії є офіційний документ, який фіксує рішення стипендіальної комісії університету щодо призначення, відмови у призначенні, зміни розміру або припинення виплати стипендій. У протоколі зазначається склад комісії, дата засідання, перелік розглянутих питань, а також ухвалені рішення щодо кожного студента, який претендує на стипендію. Протокол є обов'язковою підставою для підготовки наказів ректора. Він формується секретарем стипендіальної комісії та підписується всіма членами комісії.[9]

Накази ректора про призначення/зміну/припинення виплати стипендій

Це офіційне розпорядження ректора університету, яке є підставою для бухгалтерії для нарахування та виплати стипендій. Наказ містить повний перелік студентів, яким призначається (змінюється, припиняється) стипендія, із зазначенням її виду (академічна, соціальна), розміру та періоду дії (Додаток Б,В).[13]

Відповідальна особа підрозділу готують на підставі протоколів стипендіальної комісії та підписуються ректором ОНТУ.

Положення про стипендіальне забезпечення студентів ОНТУ

Призначення є внутрішнім нормативним актом університету, який детально регламентує весь порядок стипендіального забезпечення студентів. Він встановлює критерії призначення академічних та соціальних стипендій, визначає склад та повноваження стипендіальної комісії, порядок розгляду заяв, терміни виплати, а також інші важливі аспекти, що стосуються стипендій в ОНТУ. Це дозволяє забезпечити єдиний підхід та прозорість у процесі.

Розглянемо та проаналізуємо рух студентів, із застосуванням кількісних та якісних показників за звітні періоди (табл. 2.3).

Детальний аналіз руху студентів та аспірантів (2023/2024 н.р. до 2024/2025 н.р.)

1. Студенти денної форми навчання (бакалаври та магістри):

Загальна кількість студентів денної форми навчання **скоротилася** з 4308 до 3419 осіб "На контрактній формі навчання спостерігається спад чисельності студентів з 2805 до 2160 осіб. Це падіння склало 645 осіб (-23.0%).

Таблиця 2.3 - Рух студентів із застосуванням кількісних та якісних показників

Категорії стипендіатів	Кількість осіб	
	2023/2024 н. р.	2024/2025 н. р.
Студенти д/ф навчання - всього (бакалаври та магістри)	4308	3419
З них на контрактній формі навчання	2805	2160
З них на бюджетній формі навчання	1503	1259
Заочна форма навчання всього	1328	1038
З них на контрактній формі навчання	1296	1016
З них на бюджетній формі навчання	32	22
Аспіранти д/ф навчання - всього	196	196
З них на контрактній формі навчання	100	100
З них на бюджетній формі навчання	96	96
Заочна форма навчання всього	17	16
З них на контрактній формі навчання	17	16
З них на бюджетній формі навчання	0	0
Докторанти д/ф навчання - всього	11	11
З них на контрактній формі навчання	5	5
З них на бюджетній формі навчання	6	6
Всього	5860	4680

Що стосується бюджетної форми, тут кількість студентів знизилася з 1503 до 1259 осіб, що дорівнює скороченню на 244 особи (-16.2%). "3419 осіб. Це суттєве **зниження** на 889 осіб, що становить 20.6%.

Можливі причини зниження загальне зменшення кількості випускників шкіл через низьку народжуваність у попередні роки є однією з ключових причин скорочення кількості вступників. Масова еміграція населення та значні обсяги внутрішньо переміщених осіб внаслідок посилення небезпеки на територіях розташування частини закладів вищої освіти впливають на попит на вищу освіту. Підвищення вартості навчання в закладах вищої освіти також

може бути фактором, що впливає на кількість студентів на контрактній формі. Значний відсоток української молоді виїжджає за кордон, що також зменшує кількість потенційних абітурієнтів. Низький рівень безпеки, зокрема відсутність обладнаних укриттів, може впливати на рішення абітурієнтів щодо вступу.

2. Заочна форма навчання (студенти)

Кількість студентів заочної форми навчання значно **скоротилася**. Загальна кількість студентів зменшилася на **290 осіб (21.8%)**, що призвело до зниження з 1328 до 1038 студентів. Особливо помітним є скорочення кількості **студентів-контрактників**: їхня кількість зменшилася на **280 осіб (21.6%)**, з 1296 до 1016.

Кількість **студентів, що навчаються за рахунок бюджетних коштів**, також скоротилася, хоча і в менших абсолютних цифрах, але з найбільшим відсотковим зниженням: з 32 до 22 осіб, що становить зменшення на **10 осіб (31.3%)**. Загальне зменшення кількості студентів на заочній формі навчання, особливо помітне серед контрактників, свідчить про значне **зниження попиту** на таку форму здобуття освіти. Це може бути викликано різними факторами, такими як зміни в економічній ситуації, зростання популярності інших форм навчання (наприклад, дистанційної), або ж зниження загальної чисельності абітурієнтів. Найбільший відсоток скорочення серед бюджетників також може вказувати на перегляд державної політики щодо фінансування заочної освіти.

3. Аспіранти денної форми навчання

Кількість аспірантів, які здобувають освіту на денній формі навчання, залишається незмінною. Загальна чисельність аспірантів становить 196 осіб і не змінилася порівняно з попереднім роком. Розподіл за формою фінансування також демонструє стабільність:

Кількість аспірантів-контрактників залишається на рівні 100 осіб.

Кількість аспірантів, що навчаються за рахунок бюджетних коштів, також не змінилася і становить 96 осіб. Стабільна кількість аспірантів денної форми навчання, як за загальним показником, так і за розподілом між бюджетною та

контрактною формами, свідчить про відсутність значних змін у попиті чи можливостях для здобуття освітньо-наукового ступеня. Це може вказувати на збалансовану політику щодо прийому до аспірантури, усталену кількість місць або ж стабільний інтерес до наукової діяльності серед потенційних аспірантів. На відміну від заочної форми навчання, де спостерігається значне скорочення, денна аспірантура демонструє стабільність та прогнозованість.

4. Аспіранти заочної форми навчання:

Кількість аспірантів на заочній формі навчання ледь помітно **зменшилася**. Загальна чисельність аспірантів скоротилася на **одну особу (-5.9%)**, знизившись з 17 до 16 студентів. Це невелике зниження повністю стосується **контрактної форми навчання**: кількість аспірантів-контрактників зменшилася з 17 до 16 осіб. Щодо **бюджетної форми навчання**, то тут кількість аспірантів залишається незмінною **0 - осіб**.

Невелике скорочення кількості аспірантів заочної форми навчання, що становить лише одну особу, свідчить про **відносну стабільність** у цьому сегменті. Той факт, що зменшення стосується виключно контрактної форми, при незмінній нульовій кількості бюджетних місць, підкреслює, що заочна аспірантура, ймовірно, здебільшого фінансується за рахунок особистих коштів. Це також може вказувати на **обмежений попит** або **специфічні умови** для здобуття наукового ступеня саме на заочній формі навчання.

5. Докторанти денної форми навчання:

Чисельність докторантів, які навчаються на денній формі, не зазнала змін. Загальна кількість докторантів складає 11 осіб і зберігає свою стабільність протягом обох років.[13]

Розподіл за джерелами фінансування також демонструє постійність:

П'ять докторантів навчаються на контрактній формі, і ця цифра залишається незмінною. Шість докторантів здобувають освіту за рахунок бюджетних коштів, і їхня кількість також не змінилася.

Стабільна кількість докторантів денної форми навчання, як за загальними

показниками, так і за розподілом між контрактною та бюджетною формами, свідчить про встановлений і прогнозований попит на найвищий освітньо-науковий ступінь. Це може вказувати на відсутність суттєвих коливань у кількості претендентів на докторські програми, а також на стабільну державну підтримку та можливості для контрактного навчання на цьому рівні. На відміну від значних змін, що спостерігаються в інших освітніх категоріях, докторантура демонструє консолідованість та передбачуваність. [13]

Найбільше падіння кількості стипендіатів спостерігається серед студентів денної та заочної форм навчання, особливо на контрактній основі. Це свідчить про серйозні виклики для української вищої освіти, пов'язані з демографічною ситуацією, війною, міграцією та змінами в законодавстві. Стабільність кількості аспірантів та докторантів вказує на те, що ці категорії менш схильні до таких різких коливань, можливо, через специфіку їхнього набору та мотивацію. Для університетів це означає необхідність адаптації до нових реалій, можливо, перегляду стратегій залучення абітурієнтів та пошуку нових джерел фінансування.

Після розгляду загального контингенту ОНТУ, зосередимося на студентах, які отримують бюджетне фінансування. Аналіз цієї групи є ключовим для розуміння механізмів стипендіального забезпечення університету. Розглянемо та проаналізуємо рух студентів, які навчаються на умовах державного фінансування, із застосуванням кількісних та якісних показників за звітні періоди (таб 2.4.).

Надана таблиця відображає кількість стипендіатів за різними категоріями за два навчальні роки: 2023/2024 та 2024/2025. Це дає можливість проаналізувати динаміку та структуру стипендіального забезпечення, що є важливим для фінансового планування та обліку в університеті.

Аналіз динаміки контингенту та відсотка стипендіатів

Загальна кількість студентів денної форми навчання (держзамовлення):
Спостерігається значне зменшення кількості студентів денної форми навчання

за державним замовленням – з 1463 осіб у 2023/2024 н.р. до 1272 осіб у 2024/2025 н.р.. Це становить зменшення на 191 студента, або приблизно на 13.06%. Таке скорочення може бути пов'язане з демографічними змінами в країні, зміною державної політики щодо обсягів держзамовлення, або іншими факторами, що впливають на набір студентів.

Таблиця 2.4 - Рух студентів, які навчаються на умовах державного фінансування

Категорії стипендіатів	Кількість осіб	
	у 2023/2024 н. р.	2024/2025 н. р.
Студенти д/ф навчання (держзамовлення) станом на 1 жовтня 2023 р. - всього	1463	1272
Стипендія Президента України	2	2
Стипендія Верховної Ради України	2	2
Стипендія Кабінету Міністрів України	1	1
Стипендія імені Михайла Грушевського	-	-
Стипендія імені Вадима Гетьмана	-	-
Стипендія Імені Ігоря Курчатова	-	-
Стипендія імені В'ячеслава Чорновола	-	-
Стипендія імені Олеся Гончара	-	-
Інші іменні стипендії (перелічити)	-	-
Стипендії студентам, які навчаються за окремими спеціальностями згідно з переліком, передбаченим постановою КМУ №1047 від 28.12.2016		
<i>звичайна</i>	92	66
<i>за особливі досягнення в навчанні</i>	24	24
Стипендія академічна мінімальна		
<i>звичайна</i>	311	256
<i>за особливі досягнення в навчанні</i>	130	113
Кількість стипендіатів(студентів)	562	464
Відсоток стипендіатів (студентів)	38.4	36
Стипендія аспірантам	82	60
Стипендія докторантам	3	3
Всього стипендіатів (студенти, аспіранти, докторанти)	647	527

Кількість студентів: Відповідно до загального зменшення контингенту, кількість студентів, які отримують стипендію, також знизилася з 562 до 464 осіб. Це зменшення на 98 стипендіатів, або близько 17.44%.

Цікаво, що відсоток стипендіатів від загальної кількості студентів денної

форми навчання на держзамовленні також знизився з 38.4% до 36%. Це може свідчити про кілька чинників:

- Можливо, критерії для отримання стипендії стали жорсткішими, або кількість успішних студентів відносно загального контингенту зменшилася.
- Університет міг переглянути внутрішні положення щодо розподілу стипендіального фонду.
- Загальна ситуація в країні може впливати на мотивацію студентів до високої успішності.

Аспіранти та докторанти: Кількість аспірантів-стипендіатів також зменшилась з 82 до 60 осіб (зниження на 26.8%). Кількість докторантів залишається незмінною – 3 особи. Загалом, кількість усіх стипендіатів (студенти, аспіранти, докторанти) скоротилася з 647 до 527 осіб, що становить зменшення на 18.4%.

Детальний аналіз категорій стипендіатів

Іменні стипендії: Кількість стипендій Президента України (2 особи), Верховної Ради України (2 особи) та Кабінету Міністрів України (1 особа) залишається стабільною в обох навчальних роках. Це позитивний показник, що свідчить про стабільність визнання та підтримки найвидатніших студентів на державному рівні. З бухгалтерської точки зору, ці виплати є передбачуваними.

Стипендії за окремими спеціальностями згідно з Постановою КМУ №1047 від 28.12.2016:

Звичайна: Кількість отримувачів цих стипендій зменшилася з 92 до 66 осіб. Це значне скорочення, можливо, пов'язане зі зміною пріоритетів у фінансуванні або зменшенням кількості студентів, які відповідають критеріям для таких спеціальностей.

За особливі досягнення в навчанні: Кількість залишається стабільною – 24 особи в обох роках. Це підкреслює пріоритет університету у підтримці високо мотивованих та успішних студентів, навіть за умов загального скорочення стипендіатів.

Академічна мінімальна стипендія:

Звичайна: Кількість студентів, що отримують звичайну академічну мінімальну стипендію, зменшилася з 311 до 256 осіб.

За особливі досягнення в навчанні: Також спостерігається зниження з 130 до 113 осіб.

Ці тенденції безпосередньо відображають загальне зменшення кількості студентів та, можливо, підвищення вимог до академічної успішності для отримання мінімальної стипендії.

2.3. Аналіз різних видів стипендій: академічна, соціальна, іменні, підвищені

Академічна стипендія – це базовий вид матеріальної підтримки, який отримують студенти денної форми навчання на бюджетній основі за високі показники в навчанні. Її призначення базується на принципах рейтингової системи, що стимулює здорову конкуренцію та прагнення до кращих результатів. Розмір стипендії може бути звичайним та підвищеним (за особливі успіхи, про це детальніше окремо).

Критерії призначення та розрахунок:

Рейтинг складається за результатами останнього навчального семестру (сесії). До рейтингу включаються всі студенти денної форми навчання, які навчаються за державним замовленням, крім тих, які: мають академічну заборгованість на дату формування рейтингу. Мають незакриту сесію (наприклад, не склали залік/іспит або не отримали допуск). Повторно навчаються на курсі (за винятком випадків, передбачених законодавством).

Рейтинг формується за кожною спеціальністю та курсом окремо.

Рейтинговий бал студента, як правило, складається з двох основних частин:

Навчальна складова (В_{навч}): Залежить від успішності студента за шкалою оцінювання, прийнятою в ЗВО.

Наукова, спортивна та/або громадська (В_дод): Враховує додаткові досягнення студента.

Формула розрахунку: Рейтинговий бал = $V_{\text{навч}} \times W_{\text{навч}} + V_{\text{дод}} \times W_{\text{дод}}$,
де:

$V_{\text{навч}}$ – бал за навчальну діяльність.

$W_{\text{навч}}$ – ваговий коефіцієнт навчальної складової (наприклад, 0.9).

$V_{\text{дод}}$ – бал за наукову, спортивну та/або громадську діяльність.

$W_{\text{дод}}$ – ваговий коефіцієнт додаткової складової (наприклад, 0.1).

Визначення навчальної складової ($V_{\text{навч}}$):

Найчастіше це середньоарифметичний бал студента за всіма навчальними дисциплінами, складеними під час останнього семестру (враховуються оцінки за іспити, заліки, курсові роботи, практики тощо).

Шкала оцінювання: Враховується відповідність балів національній (наприклад, 100-бальній) або ECTS (A, B, C, D, E) шкалі. Може бути встановлена система конвертації балів.

Вагові коефіцієнти дисциплін: В окремих випадках, особливо для магістрів або певних спеціальностей, можуть застосовуватися вагові коефіцієнти для різних дисциплін (наприклад, профільні дисципліни мають більшу вагу).

Визначення наукової, спортивної та/або громадської складової ($V_{\text{дод}}$):
Ця складова є змінною і може включати бали за:

Наукова діяльність: Публікації (у фахових виданнях, Scopus, Web of Science), участь у наукових конференціях (доповіді, тези), перемоги в студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, участь у наукових гуртках/проектах.

Спортивна діяльність: Призові місця на всеукраїнських, міжнародних змаганнях (у складі збірних команд університету, країни).

Громадська діяльність: Активна участь у роботі органів студентського самоврядування, волонтерська діяльність, організація культурно-масових

заходів, членство у студентських радах, тощо.

Культурна діяльність: Участь та призові місця у творчих конкурсах, фестивалях, концертах.

Система балів: Для кожної з цих категорій встановлюється чітка система нарахування балів (наприклад, 1 бал за публікацію, 0.5 балів за участь у конференції, 2 бали за призове місце у всеукраїнській олімпіаді).

Рейтинг успішності: Студенти формують рейтинг за результатами попереднього семестру (середній бал, участь у науковій, спортивній, громадській діяльності). Порядок формування рейтингу визначається Вченою радою університету та затверджується наказом ректора

Кількість студентів, яким призначається академічна стипендія, не може перевищувати встановленого відсотка від загальної кількості студентів бюджетної форми навчання на відповідному курсі та спеціальності (зазвичай 40%) Мінімальний розмір академічної стипендії встановлюється Кабінетом Міністрів України. Для окремих спеціальностей (наприклад, педагогічних, природничих, інженерних) може бути встановлений підвищений розмір стипендії.[9]

Облік та документація:

Правова основа це Постанова КМУ "Питання стипендіального забезпечення" та відповідні внутрішні положення навчального закладу. Бухгалтерія отримує накази про призначення академічних стипендій, які формуються на підставі протоколів засідань стипендіальних комісій та даних про рейтинг успішності. Нарахування відбувається щомісячно. Рахунки обліку: Зазвичай використовується рахунок 67 "Розрахунки за виплатами учасникам" з відповідними субрахунками, наприклад, 671 "Розрахунки за стипендіями". Дебет 801 "Витрати на виплату стипендій" (або інший рахунок витрат) Кредит 671 "Розрахунки за стипендіями" Виплата: Здійснюється безготівково – на банківські картки студентів. Дебет 671 "Розрахунки за стипендіями" Кредит 31 "Рахунки в банках"

Соціальна стипендія спрямована на забезпечення рівних можливостей доступу до освіти для студентів, які потребують державної підтримки через свій соціальний статус. Її призначення не залежить від успішності навчання, а визначається виключно соціальними критеріями. Нарахування відбувається щомісячно протягом усього періоду навчання (за умови збереження статусу). Рахунки обліку: Аналогічно академічній стипендії, використовується рахунок 671 "Розрахунки за стипендіями". Дебет 801 "Витрати на виплату стипендій" Кредит 671 "Розрахунки за стипендіями"

Іменні стипендії є особливою формою заохочення, що засновується на честь видатних особистостей (науковців, митців, державних діячів), значних подій або благодійних фондів/організацій. Вони надаються студентам, які демонструють виняткові успіхи у навчанні, науковій, спортивній, громадській чи мистецькій діяльності, або мають значні досягнення у певній галузі. Розмір іменних стипендій, як правило, є значно вищим за академічні та соціальні, і визначається засновником стипендії.

Бюджетні іменні стипендії (наприклад, Президентська стипендія) фінансуються з державного бюджету. Позабюджетні іменні стипендії (від фондів, підприємств, приватних осіб) фінансуються за рахунок коштів засновників.

Бухгалтерський облік:

Бюджетні іменні стипендії мають облік аналогічний академічним та соціальним – через рахунок 671.

Позабюджетні іменні стипендії (цільове фінансування):

Кошти від спонсорів або благодійних фондів спочатку відображаються як цільове фінансування (наприклад, на рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження"). Дебет 31 "Рахунки в банках" Кредит 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" При нарахуванні стипендії: Дебет 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" (використання цільових коштів) Кредит 671 "Розрахунки за стипендіями" При виплаті: Дебет 671

Підвищені стипендії

Підвищена академічна стипендія – це спеціальний різновид академічної стипендії, що надається студентам, які досягли особливих успіхів у навчанні та/або науковій діяльності. Це є додатковим стимулом для найкращих студентів до подальшого розвитку. Розмір підвищеної стипендії встановлюється Кабінетом Міністрів України і є вищим за звичайну академічну стипендію.

Облік

Зазвичай фінансується з державного бюджету, як і звичайна академічна стипендія. Облік повністю аналогічний звичайним академічним стипендіям, оскільки це є їхнім підвищеним варіантом. Використовується рахунок **671**.

Багато навчальних закладів використовують автоматизовані системи обліку студентів та стипендіатів, що дозволяє централізовано вести базу даних, розраховувати рейтинг, формувати накази та проводити нарахування. Тісна співпраця між навчальним (деканати, навчальна частина), студентським (відділ по роботі зі студентами), планово-фінансовим та бухгалтерським відділами є критично важливою для своєчасного та коректного призначення та виплати стипендій. Нормативна база щодо стипендіального забезпечення постійно змінюється, тому бухгалтери та інші відповідальні особи повинні ретельно відстежувати всі зміни в законодавстві, щоб забезпечити його дотримання. Регулярні внутрішні та зовнішні аудити є обов'язковими для перевірки правильності нарахування, виплати та оподаткування стипендій.

Облік стипендій вимагає дотримання конфіденційності особистих даних студентів. Належний облік кожного виду стипендії не лише забезпечує фінансову дисципліну, а й підкреслює прозорість та соціальну відповідальність навчального закладу. Це складний, але вкрай важливий процес, що вимагає глибоких знань нормативної бази та постійного моніторингу змін.[19]

3. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ІЗ СТИПЕНДІАТАМИ В ОНТУ

3.1. Загальна організація бухгалтерського обліку в ОНТУ

Бухгалтерський облік в ОНТУ (Одеському національному технічному університеті) ведеться відповідно до законодавства України безперервно з дня реєстрації. Питання організації бухгалтерського обліку в ОНТУ належать до компетенції уповноваженого органу відповідно до законодавства та установчих документів. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе посадова особа, яка здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів. ОНТУ зобов'язане складати фінансову звітність на підставі даних бухгалтерського обліку. Фінансова звітність підписується ректором ОНТУ у визначеному законодавством порядку та головний бухгалтер. Відповідальність за своєчасне та у повному обсязі подання та оприлюднення фінансової звітності несе ректор ОНТУ відповідно до законодавства та установчих документів.

Всі аспекти ведення бухгалтерського обліку в ОНТУ відображені в обліковій політиці (Додаток Г).

Основою для організації бухгалтерського обліку в ОНТУ слугує законодавство України, зокрема Закони України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", "Про вищу освіту", а також відповідні нормативні акти Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України, Державної казначейської служби України. Ці документи визначають загальні вимоги до ведення обліку, складання звітності, а також особливості фінансування та господарської діяльності бюджетних установ. Університет, як державна установа, зобов'язаний дотримуватися бюджетного законодавства, що

накладає специфічні вимоги до обліку доходів, видатків, асигнувань та фінансування.

Принципи, на яких ґрунтується бухгалтерський облік в ОНТУ, є універсальними для більшості облікових систем, але мають свої особливості в контексті бюджетних установ. До них належать: безперервність діяльності (припущення, що університет функціонуватиме й надалі), автономність (відокремлення активів та зобов'язань університету від його власників та інших установ), періодичність (систематична реєстрація операцій та складання звітності за певні періоди), повне висвітлення (відображення всіх господарських операцій, що впливають на фінансовий стан університету), обачність (застосування методів оцінки, які запобігають завищенню доходів або заниженню витрат), історична (фактична) собівартість (оцінка активів за фактичною вартістю придбання), нарахування (відображення доходів та витрат у періоді їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати коштів), а також єдиний грошовий вимірник. Дотримання цих принципів забезпечує порівнянність та достовірність фінансової інформації.

Структура та функціонування бухгалтерської служби

Організація бухгалтерського обліку в ОНТУ реалізується через діяльність Бухгалтерської служби (або Фінансово-економічного відділу), яка є самостійним структурним підрозділом університету. Її очолює головний бухгалтер, який несе персональну відповідальність за організацію обліку, складання фінансової звітності та дотримання фінансової дисципліни.

Функції бухгалтерської служби є надзвичайно широкими та охоплюють усі аспекти фінансово-господарської діяльності університету:

Ведення синтетичного та аналітичного обліку всіх господарських операцій відповідно до затвердженого робочого плану рахунків, що адаптований до потреб бюджетних установ. Це включає облік основних засобів, нематеріальних активів, запасів, грошових коштів, розрахунків з дебіторами та кредиторами.

Нарахування та виплата заробітної плати, стипендій та інших виплат

співробітникам та здобувачам вищої освіти. Цей процес вимагає чіткого дотримання податкового законодавства та нормативних актів щодо соціальних виплат.

Облік доходів та видатків за загальним та спеціальним фондами, що є критично важливим для державних установ. Окремо ведеться облік надходжень від надання платних освітніх послуг, виконання науково-дослідних робіт, оренди майна та інших джерел.

Складання фінансової та статистичної звітності у встановлені терміни та подання її до відповідних державних органів (Державна казначейська служба, Державна служба статистики, податкові органи). Ця звітність є підставою для оцінки фінансового стану університету та його відповідності бюджетним показникам.

Контроль за дотриманням кошторису доходів та видатків, раціональним та цільовим використанням бюджетних асигнувань та власних надходжень. Бухгалтерська служба відіграє ключову роль у превентивному та поточному контролі за фінансовими операціями.

Проведення інвентаризації активів та зобов'язань університету з метою забезпечення достовірності облікових даних та відповідності фактичної наявності обліковим записам.

Консультавання інших структурних підрозділів університету з питань бухгалтерського обліку та фінансової дисципліни.

Взаємодія з внутрішніми та зовнішніми суб'єктами

Організація бухгалтерського обліку в ОНТУ не є ізольованим процесом; вона передбачає тісну взаємодію з різними внутрішніми та зовнішніми суб'єктами.

Внутрішня взаємодія.

Бухгалтерська служба ОНТУ відіграє ключову роль у підтримці управлінських процесів, надаючи керівництву регулярну фінансову звітність, аналітичні дані та рекомендації для ефективного розподілу ресурсів,

оптимізації витрат і розширення доходної бази. Тісна співпраця з планово-фінансовим відділом є запорукою ефективного бюджетування, складання фінансових планів та контролю за їх виконанням. Крім того, бухгалтерська служба забезпечує своєчасне фінансування діяльності кафедр, факультетів та інших структурних підрозділів, контролюючи облік отриманих матеріалів та обладнання, а також консультуючи з питань оформлення первинних документів. Співпраця з відділами кадрів та студентським відділом є важливою для коректного нарахування та виплати стипендій, заробітної плати та інших соціальних виплат, що підкреслює її центральне місце в забезпеченні безперебійної діяльності університету.

Зовнішня взаємодія:

Організація бухгалтерського обліку в ОНТУ передбачає постійну взаємодію із зовнішніми державними та комерційними структурами. Університет активно співпрацює з **органами Казначейства**, через які здійснюються всі бюджетні надходження та видатки, а також подається основна фінансова звітність. Регулярна взаємодія з **податковою службою** необхідна для своєчасної сплати податків, зборів та подання відповідної податкової звітності. Крім того, ОНТУ періодично підлягає **державним фінансовим аудиторам**, що проводяться з метою перевірки відповідності ведення бухгалтерського обліку та використання бюджетних коштів чинному законодавству. Бухгалтерська служба також відповідає за **облік розрахунків з постачальниками та підрядниками** за отримані товари, виконані роботи та надані послуги. Нарешті, **взаємодія з банківськими установами** є невід'ємною частиною фінансової діяльності, забезпечуючи здійснення розрахунково-касових операцій, а також, за потреби та з відповідного дозволу, можливість отримання кредитів та ефективне управління грошовими потоками університету.

Інформаційні технології в обліку

Сучасна організація бухгалтерського обліку в ОНТУ неможлива без широкого використання інформаційних технологій. Застосування

спеціалізованих бухгалтерських програмних комплексів дозволяє автоматизувати значну частину рутинних операцій, таких як введення первинних документів, розрахунків заробітної плати, формування оборотно-сальдових відомостей та складання звітності. Це значно підвищує точність обліку, прискорює процес обробки інформації та зменшує ймовірність помилок. Використання електронного документообігу та обміну даними з Казначейством в електронному форматі також є невід'ємною частиною сучасної облікової практики.

Підсумовуючи, організація бухгалтерського обліку в Одеському національному технологічному університеті є комплексною, багатоаспектною системою, що поєднує нормативно-правові вимоги, внутрішні положення, кваліфікований персонал та сучасні інформаційні технології. Її головною метою є забезпечення прозорого, ефективного та відповідального управління фінансовими ресурсами, що є запорукою сталого розвитку та успішного виконання освітньої та наукової місії університету в умовах постійних змін та викликів.

3.2. Автоматизація процесів обліку стипендіальних нарахувань (використання програмного забезпечення)

Реформування системи вищої освіти в Україні, орієнтація на європейські стандарти та підвищення вимог до прозорості й ефективності управління фінансовими ресурсами закладів вищої освіти (ЗВО) актуалізують питання вдосконалення організації бухгалтерського обліку. Розрахунки зі стипендіатами є важливою складовою фінансово-господарської діяльності ЗВО, що потребує точного, своєчасного та нормативно врегульованого облікового відображення. Впровадження сучасних інформаційних систем та технологій, зокрема програмного комплексу **KBS. Облік бюджетної установи**. Цей програмний продукт, розроблений компанією «Комплексні Бюджетні Системи», надає можливості комплексного обліку стипендій в

автоматизованому режимі

Програмне забезпечення **KBS. Облік бюджетної установи** є одним із провідних рішень на ринку України для автоматизації обліку у державних установах.

Сучасні заклади вищої освіти стикаються з великим обсягом облікової інформації, особливо в сфері оплати праці та нарахування стипендій. Щоб забезпечити точність, своєчасність та прозорість у розрахунках, в ОНТУ впроваджено автоматизовану систему бухгалтерського обліку, розроблену компанією «Комплексні бухгалтерські системи» (КБС).

Це спеціалізоване ПЗ орієнтоване на державні установи, зокрема освітні, медичні, наукові заклади, і відповідає чинному законодавству України щодо ведення бюджетного обліку.

Одеський національний технологічний університет надав перевагу програмному комплексу "Комплексні Бюджетні Системи" через його здатність гарантувати повну відповідність українському бюджетному законодавству, комплексно автоматизувати складні фінансово-облікові операції та суттєво підвищити ефективність і прозорість управління університетськими фінансами.

Програмні продукти КБС включають цілий комплекс модулів, серед яких найбільш релевантними для теми є:

Модуль "Заробітна плата"

Цей модуль охоплює повний цикл нарахування заробітної плати для всіх категорій працівників університету:

- автоматизоване нарахування зарплати, надбавок, доплат, премій;
- утримання податків (ПДФО, ЄСВ, військовий збір);
- розрахунок відпускних, лікарняних, декретних;
- ведення табелів обліку робочого часу;
- звітність до ДПС, ПФУ, Держстатут;
- експорт відомостей у банк для здійснення виплат.

Модуль "Стипендія"

Цей модуль надає зрозумілий **інтерфейс розділу стипендії** (Рис.3.1), що спрощує роботу бухгалтерів та відповідальних за нарахування стипендій. Він централізує всю інформацію, пов'язану зі стипендіальним забезпеченням, дозволяючи швидко знаходити необхідні дані та виконувати операції. Завдяки цьому модулю є змога легко оперувати базою даних студентів, призначати різні види стипендій та контролювати весь процес від наказу до фактичного перерахування коштів.

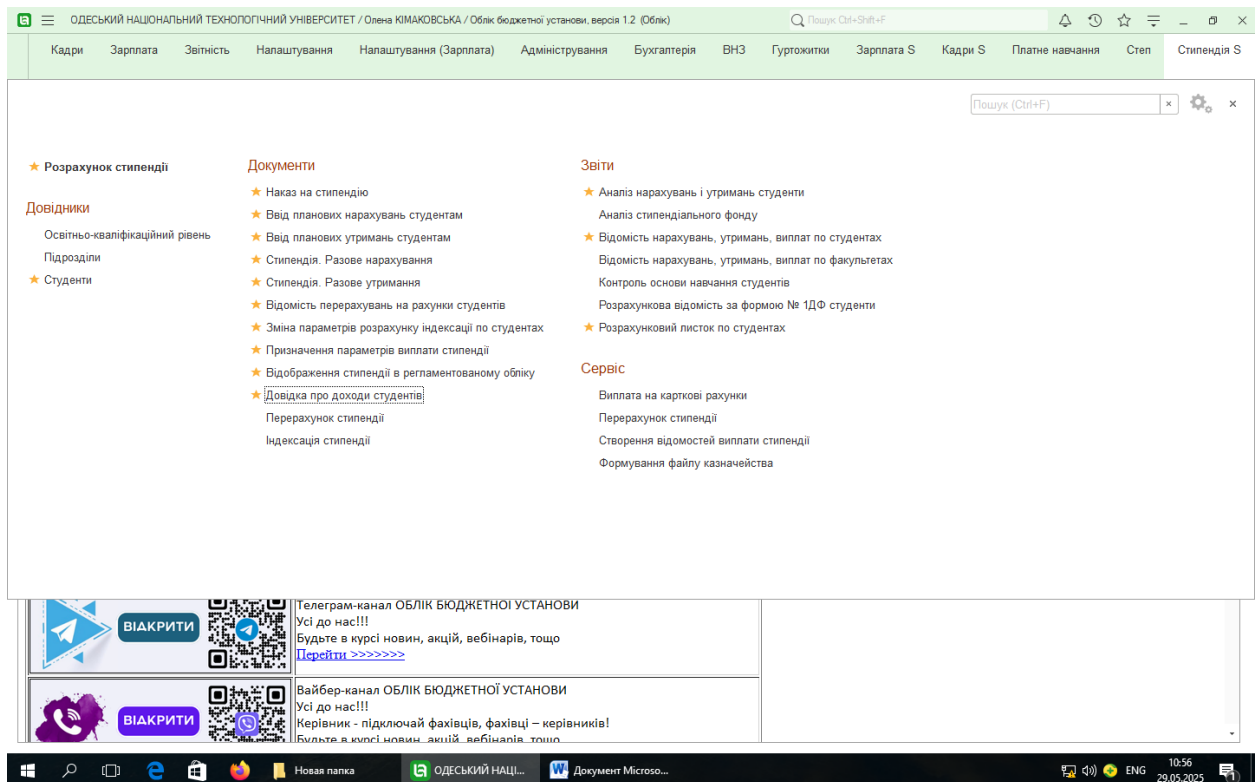

Рис 3.1. Інтерфейс розділу стипендія

Центральним елементом роботи є **картка студента** (Рис.3.2), яка містить повну інформацію про стипендіата. У цій картці фіксуються не лише основні персональні дані студента, але й його **особистий рахунок** (Рис.3.3), на який здійснюватимуться стипендіальні виплати. Наявність цього рахунку в системі забезпечує автоматичне формування платіжних документів та виключає помилки, пов'язані з ручним введенням реквізитів.

☆ Мельник Анастасія Романівна (Студенти)

Головне

Перерахунок стипендії

Записати та закрити

Записати

Група:

1

Установа:

Одеський національний технологічний університет

Код:

000000008886

Найменування:

Мельник Анастасія Романівна

Повне найменування:

Мельник Анастасія Романівна

Фізична особа:

Мельник Анастасія Романівна

ІПН:

3873602529

Країна:

УКРАЇНА

Пошук (Ctrl+F)

Ше

Стандартна картка	Факультет	Спеціальність	Освітня програма	Освітньо квалі...	Форма навч...	Основа навч...	Стан перебув...	К...	Група	Актуальність
206 ННІ харчових технологій ім...	181 Харчові технології	Технології ресторанного бізнесу та здорового харчування	Бакалавр	Денна (стаді...	Державна	Навчальська	1	TX-12		✓
98 Факультет інноваційних тех...	181 Харчові технології	Технології ресторанного бізнесу та здорового харчування	Бакалавр	Денна (стаді...	Державна	Навчальська	1			

Стан студента

Накази

Платне навчання

Гуртожиток

Накази на стипендію

Стипендія

Зміна ПІП

Дата актуальності:

29.05.2025

Показати історію

Назва	Значення
Установа	Одеський національний технологічний університет
Спосіб виплати	Через банк
Номер р/р	
Номер карти	UA27320478000026200111872695
Банк	АБ "УКРГАЗБАНК"
Дата закінчення	
1001Стипендія (Особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування від 18 років)	4 542
Профспілкові внески (стипендія)	1
Базова дата індексації	

Рис 3.2. Картка студента

☆ Мельник Анастасія Романівна (Студенти)

Головне

Перерахунок стипендії

Записати та закрити

Записати

Група:

Установа:

Одеський національний технологічний університет

Код:

000000008886

Найменування:

Мельник Анастасія Романівна

Повне найменування:

Мельник Анастасія Романівна

Фізична особа:

Мельник Анастасія Романівна

ІПН:

3873602529

Країна:

УКРАЇНА

Пошук (Ctrl+F)

Ше

Стандартна картка	Факультет	Спеціальність	Освітня програма	Освітньо квалі...	Форма навч...	Основа навч...	Стан перебув...	К...	Група	Актуальність
206 ННІ харчових технологій ім. М.О. Грі...	181 Харчові технології	Технології ресторанного бізнесу та здорового харчування	Бакалавр	Денна (стаді...	Державна	Навчальська	1	TX-12		✓
98 Факультет інноваційних технологій х...	181 Харчові технології	Технології ресторанного бізнесу та здорового харчування	Бакалавр	Денна (стаді...	Державна	Навчальська	1			

Стан студента

Накази

Платне навчання

Гуртожиток

Накази на стипендію

Стипендія

Зміна ПІП

Пошук (Ctrl+F)

Ше

Номер рядка	Регистратор	Нарахування	Вид дії	Дата початку	Дата закінчення	Розмір
9	Призначення стипендії №000000000107 від 01.10.2024	1001Стипендія (Особи з числа дітей-сиріт, дітей, по...	Призначити	01.10.2024	30.11.2024	4 542,000
6	Призначення стипендії №000000000144 від 01.12.2024	1001Стипендія (Особи з числа дітей-сиріт, дітей, по...	Призначити	01.12.2024	30.06.2025	4 542,000

Резервне копіювання

Рекомендується напаштувати резервне...

Рис. 3.3 Особистий рахунок

Крім того, модуль дозволяє переглядати **карту всього періоду отримання стипендії** (Рис. 3.4), що дає повне уявлення про історію нарахувань та виплат конкретному студенту, включаючи види стипендій, суми та дати. Ця функція є надзвичайно корисною для аналізу, верифікації та формування звітів.

Ефективна автоматизація нарахувань та виплат є однією з ключових переваг модуля – його здатність автоматизувати процес нарахування стипендій на основі відповідних **наказів на стипендію** (Рис 3.5).

☆ Мельник Анастасія Романівна (Студенти)

Головне [Перерахунок стипендії](#)

[Записати та закрити](#) [Записати](#)

Група: Установа: Одеський національний технологічний університет

Код: 000000008886 Найменування: Мельник Анастасія Романівна

Повне найменування: Мельник Анастасія Романівна

Фізична особа: Мельник Анастасія Романівна

ІПН: 3873602529 Країна: УКРАЇНА

Пошук (Ctrl+F)

Стандартна картка	Факультет	Спеціальність	Освітня програма	Освітньо квал.	Форма навч.	Основа навч.	Стан перебув.	К.	Група	Актуальність
206 ННІ харчових технологій м. М.О. Гр...	181 Харчові технології	Технології ресторанного бізнесу та здорового харчування	Бакалавр	Денна (стад.)	Державна	Навчальська	1	TX-12		✓
98 Факультет інноваційних технологій к...	181 Харчові технології	Технології ресторанного бізнесу та здорового харчування	Бакалавр	Денна (стад.)	Державна	Навчальська	1			

Стан студента ★ Накази Платне навчання Гуртожиток Накази на стипендію Стипендія Зміна ПІП

Стипендія:

Період	Ресурсатор	Вид руху	Сума взаєморозрахунків	Вид взаєморозрахун...	Освітньо-кваліфікаційн...	Джерело фінансування	КЕКВ	Нарахування утриман...	Установа	Факультет
31.05.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	15,10		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	Військовий збір (стип...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.05.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	54,36		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	ПДФО (стипендія)	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.05.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	45,42		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	Проектні внески	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.05.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Прибуток	4 542,00		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	1001Стипендія (Особ...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
01.05.2025 0:00:00	Відомість перерахува...	Видаток	10 990,58	Виплата	Бакалавр	Загальний фонд2201...	2230		Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
01.05.2025 0:00:00	Відомість перерахува...	Видаток	4 427,12	Виплата	Бакалавр	Соціальна стипендія	0		Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
01.05.2025 0:00:00	Разове нарахування ...	Прибуток	10 990,58		Бакалавр	Загальний фонд2201...	2230	Компенсація вартості...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
30.04.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Прибуток	4 542,00		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	1001Стипендія (Особ...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
30.04.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	15,10		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	Військовий збір (стип...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
30.04.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	54,36		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	ПДФО (стипендія)	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
30.04.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	45,42		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	Проектні внески	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
09.04.2025 11:28:45	Разове нарахування ...	Прибуток	10 829,15		Бакалавр	Загальний фонд2201...	2230	Компенсація вартості...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
01.04.2025 0:00:00	Відомість перерахува...	Видаток	4 427,12	Виплата	Бакалавр	Соціальна стипендія	0		Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
01.04.2025 0:00:00	Відомість перерахува...	Видаток	10 829,15	Виплата	Бакалавр	Загальний фонд2201...	2230		Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.03.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	15,10		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	Військовий збір (стип...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.03.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	54,36		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	ПДФО (стипендія)	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.03.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Видаток	45,42		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	Проектні внески	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...
31.03.2025 23:59:59	Розрахунок стипендії...	Прибуток	4 542,00		Бакалавр	Соціальна стипендія	0	1001Стипендія (Особ...	Одеський національн...	206 ННІ харчових тек...

Рис. 3.4 Картка всього періоду отримання стипендії

Коли такий наказ завантажується в систему, програма автоматично розраховує суми до виплати для кожного студента, враховуючи вид стипендії (академічна, соціальна, іменна, підвищена), її розмір та період нарахування. Це значно знижує трудомісткість процесу та мінімізує ризик людських помилок, що особливо важливо в умовах великої кількості стипендіатів.

Після формування нарахувань, модуль дозволяє генерувати **відомість перерахувань на рахунки студентів** (Рис. 3.6). Ця відомість містить

деталізовану інформацію про кожного студента, суму стипендії та банківські реквізити для виплати. На основі цієї відомості формуються платіжні доручення, які можуть бути експортовані для подальшої обробки в банківських системах, що забезпечує швидке та безперервне перерахування коштів безпосередньо на особисті рахунки студентів.

Рис 3.5. Наказ на стипендію

Таким чином, модуль "Стипендія" у KBS.net.ua є комплексним інструментом для управління стипендіальним забезпеченням в ОНТУ. Він не лише спрощує ведення обліку та нарахування виплат, але й підвищує прозорість фінансових операцій, забезпечує високу точність даних та дозволяє керівництву отримувати повну картину використання стипендіального фонду. Це сприяє більш ефективному та відповідальному управлінню фінансовими ресурсами університету.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ / Олена КИМАКОВСЬКА / Облік бюджетної установи, версія 1.2 (Облік)

Кадри Зарплата Звітність Напаштування Напаштування (Зарплата) Адміністрування Бухгалтерія ВНЗ Гуртожитки Зарплата S Кадри S Планне навчання Стен Стипендія S

Відомість перерахувань на рахунки студентів 00000000059 від 26.05.2025

Провести та закрити Записати Провести Вивантажити

Місяць виплати: Травень 2025 Спосіб виплати: Через банк Дата: 26.05.2025 Номер: 00000000059

Установа: Одеський національний технологічний університет Банк: AB "УКРГАЗБАНК"

Факультет: Пільгова категорія: Загальний фонд 2201160 Транзитний рахунок:

Види нараховування: Матеріальна допомога щорічна сиротам Джерело фін.: КЕКВ: 2730

Заповнення усіма належними сумами, без округлення, враховувати залишок на початок

N	Студент	До виплати	Спосіб виплати	Банк	Номер картки	Спеціальність	Факультет	Кваліфікаційний рівень
1	Аркан Максим Сергійович	136,00 у.т.ч. за травень 2025	Через банк	AB "УКРГАЗБАНК"	UA733204732620600000005984955	123 Комп'ютерна інженерія	202 ННІ комп'ютерної інж...	Бакалавр

136,00

Підписи не вказано

Виплати за відомістю не виконувалися

Коментар: Матеріальна допомога щорічна сиротам Відповідальний: Скіляр Париса Борисівна

Рис. 3.6. Відомість перерахувань на рахунки студентів

Модуль "Облік в бюджетних установах"

Цей модуль забезпечує узгодження даних про оплату праці та стипендії з загальною системою бухгалтерського обліку:

- контроль за фінансуванням згідно з КЕКВ (економічна класифікація видатків);
- автоматичне відображення операцій у плані рахунків;
- складання бухгалтерської та фінансової звітності.

Переваги та позитивні аспекти впровадження KBS в обліковий процес ОНТУ Застосування KBS в ОНТУ для обліку розрахунків зі стипендіатами забезпечує низку суттєвих переваг:

- Підвищення точності та достовірності облікових даних, мінімізація людського фактору при розрахунках та формуванні проведення.
- Скорочення часу на нарахування, виплату стипендій та формування звітності.

- Користувачі системи мають різні рівні доступу, що дозволяє розмежувати відповідальність.
- Дані зберігаються на локальному сервері університету або у хмарному середовищі з резервним копіюванням.
- Перехід до електронних форм документів, скорочення паперової роботи.
- Формування різноманітних звітів для прийняття управлінських рішень.
- Регулярні оновлення системи забезпечують її відповідність актуальним нормативним вимогам.
- Створення єдиної бази даних по розрахунках зі стипендіатами, що полегшує доступ та аналіз.

Недоліки та обмеження програмного забезпечення KBS

Попри численні переваги, впровадження KBS супроводжується певними обмеженнями:

- Необхідність попереднє навчання бухгалтерів та інших співробітників персоналу для ефективної експлуатації програми.
- Програмне забезпечення передбачає фінансові витрати як на початковому етапі придбання, ліцензування, так і на постійній основі технічної підтримки.
- У разі виникнення технічних несправностей установи змушені звертатись до зовнішньої служби підтримки.
- Зміни у програмі можуть потребувати адаптації до нових умов роботи.

Перспективи подальшого розвитку системи обліку стипендій на базі KBS в ОНТУ Подальше вдосконалення обліку розрахунків зі стипендіатами в ОНТУ з використанням KBS може включати:

- автоматичне завантаження рейтингів студентів з електронного деканату безпосередньо в KBS для розрахунку академічних стипендій.
- Впровадження повноцінного електронного документообігу включаючи електронні заяви студентів, електронні накази з цифровим підписом.

- Налаштування додаткових звітів для аналізу ефективності використання стипендіального фонду, прогнозування витрат.
- Створення особистих кабінетів для студентів, де вони могли б бачити інформацію про нараховані їм стипендії, подавати заяви в електронному вигляді.
- Використання хмарних технологій для підвищення доступності системи та зниження витрат на інфраструктуру.

Таким чином, впровадження даного інструменту дозволяє істотно підвищити ефективність і прозорість фінансових процесів у закладі. Однак, успішне використання системи вимагає не лише її технічного впровадження, але й адаптації внутрішніх процесів університету, належного навчання персоналу, забезпечення інформаційної безпеки та постійної взаємодії з розробником для підтримки актуальності програмного забезпечення.[33]

3.3. Особливості обліку нарахування стипендій залежно від джерел їх фінансування

З бухгалтерської точки зору, облік нарахування та виплати стипендій у закладах вищої освіти має свої специфічні особливості, зумовлені різноманіттям джерел фінансування, нормативно-правовим регулюванням та необхідністю забезпечення цільового використання коштів. Дана робота має на меті розкрити ключові аспекти бухгалтерського обліку стипендій, акцентуючи увагу на нормативній базі України, методології кореспонденції рахунків, а також на практичних аспектах в умовах функціонування закладу вищої освіти, на базі Одеського національного технологічного університету (ОНТУ), та застосуванні сучасної облікової програми КБС.

Облік розрахунків зі стипендіатами в ОНТУ ведеться диференційовано за видами стипендій, оскільки кожен вид має свої особливості призначення, джерела фінансування та, в деяких випадках, оподаткування. Основними видами стипендій, що підлягають обліку в ОНТУ, є **академічні** (ординарні та

підвищені), **соціальні** та **іменні стипендії**. Фінансування стипендій здійснюється з коштів загального фонду Державного бюджету України за КЕКВ 2720 "Стипендії".

Для детального розуміння структури та джерел фінансування стипендій, а також їх розподілу, пропоную ознайомитися з кошторисом, представленим на рисунку 3.7.

Директор навчально-наукового інституту зернового, переробного і хлібопекарського бізнесу ім.К.А.Богомаза (посада)

Сергій СОЦ (підпис) 2025р. М.П.

ПЛАН АСИГНУВАНЬ (ЗА ВИНЯТКОМ НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ) ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ БЮДЖЕТУ на 2025 рік
 02071062 Одеський національний технологічний університет
 (код за ЄДРПОУ та найменування бюджетної установи)
 м. Одеса
 (найменування міста, району, області)

Вид бюджету Державний
 код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету 220 Міністерство освіти і науки України,
 код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 2201190 Виплата академічних стипендій студентам (курсантам), аспірантам, докторантам закладів фахової передвищої та вищої освіти
 (код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів) _____).

Найменування	КЕКВ	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Разом на рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Оплата праці	2110													
Нарахування на оплату праці	2120													
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2220													
Продукти харчування	2230													
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270													
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281													
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282													
Соціальне забезпечення	2700	2086300	2086300	2086300	2086300	2086300	2086300	1877700	1877700	2086300	2086300	2086300	2086300	24618400
Інші видатки	5000*													
УСЬОГО		2086300	2086300	2086300	2086300	2086300	2086300	1877700	1877700	2086300	2086300	2086300	2086300	24618400

Виконуючий обов'язки ректора, виконувач обов'язків директора
 Навчально-наукового інституту зернового, переробного і хлібопекарського бізнесу ім.К.А.Богомаза
 Головний бухгалтер / начальник планово-фінансового підрозділу
 М.П. 2025р.

Сергій СОЦ (підпис)
 Лариса СКЛЯР (підпис)

Рис. 3.7 План асигнувань загального фонду на 2025 рік

Матеріальне забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які навчаються у вищих навчальних закладах (ВНЗ), є одним із пріоритетних напрямків державної соціальної політики в Україні. Це питання регулюється низкою законодавчих актів, які гарантують особливі умови підтримки для цієї категорії студентів.

Основні види матеріального забезпечення для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у ВНЗ включають:

Повне державне утримання: Студенти цієї категорії перебувають на повному державному забезпеченні до завершення навчання або до досягнення

23 років, якщо вони вступили до ВНЗ до 18 років. Це передбачає безкоштовне проживання у гуртожитках, харчування, забезпечення одягом та взуттям, а також надання інших необхідних предметів.

Відповідно до Закону України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування" від 13 січня 2005 року N 2342-IV, особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які здобувають освіту, мають право на щорічну грошову допомогу для придбання навчальної літератури.

Розмір цієї допомоги становить три місячні стипендії. Виплата зазначеної допомоги здійснюється навчальними закладами протягом 30 днів після початку навчального року за рахунок коштів, що передбачаються для цих закладів у відповідних бюджетах. Ця норма закону спрямована на створення рівних можливостей доступу до освітніх ресурсів для зазначеної категорії студентів.

Після закінчення навчання дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, виплачується одноразова грошова допомога.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 05 квітня 1994 року № 226 "Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування" (з подальшими змінами), після закінчення навчання у закладі освіти дітям-сиротам та особам з їх числа виплачується одноразова грошова допомога.

Розрахунок одноразової грошової допомоги, яка розраховується як шість прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Формула розрахунку:

Розмір допомоги = 6 × Прожитковий мінімум для працездатних осіб

Важливо зазначити, що розмір прожиткового мінімуму встановлюється Законом України "Про Державний бюджет України" на відповідний рік. Допомога виплачується вищим навчальним закладом на підставі заяви студента та документів, що підтверджують працевлаштування або перебування

на обліку в центрі зайнятості/органах соціального захисту тощо.

Приклад розрахунку для випускника 2024 року

Для розрахунку суми допомоги для випускника 2024 року необхідно взяти розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що діє у 2024 році.

Згідно з Законом України "Про Державний бюджет України на 2024 рік", прожитковий мінімум для працездатних осіб з 1 січня 2024 року встановлений у розмірі 3028 гривень. Цей показник залишається незмінним протягом 2024 року.

Таким чином, випускник 2024 року з числа дітей-сиріт або дітей, позбавлених батьківського піклування, має право на одноразову грошову допомогу в розмірі 18168 гривень.

Фінансування матеріального забезпечення 2201160 (КЕКВ 2210, 2230, 2730)

Фінансування заходів з матеріального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здійснюється за рахунок коштів **Державного бюджету України**. У бюджетній класифікації витрат це відповідає коду економічної класифікації видатків **2201160 "Кредитування державного бюджету"**.

Важливо зазначити, що хоча код "Кредитування державного бюджету" може здатися непрямим для видатків на соціальне забезпечення, він використовується в певних бюджетних програмах, які передбачають використання бюджетних коштів для цільових програм, які можуть включати і соціальні виплати або підтримку певних категорій громадян через відповідні механізми. Це свідчить про централізований підхід до фінансування цієї важливої соціальної групи.

Для ілюстрації механізмів фінансового забезпечення та розподілу вищезазначених статей видатків, а також для детального аналізу їх структури, на рисунку 3.8 представлена таблиця, що відображає обсяги виділених коштів. Ця таблиця надає емпіричні дані, необхідні для всебічного розуміння та

подальшого аналізу бюджетування відповідних програм.

Затверджений у сумі 78529928 грн
Сімдесят вісім мільйонів п'ятсот двадцять вісім грн

Виконуючий обов'язки ректора, виконувач обов'язків директора Навчально-наукового інституту зернового, переробного і хлібопекарського бізнесу ім.К.А.Богомаза

(підпис) Сергій СОЦ 2025р.

М.П.

**ПОМІСЯЧНИЙ ПЛАН ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ
НА 2025 РІК**
02071062 Одеський національний технологічний університет
(код за СДРПОУ та найменування бюджетної установи)
м.Одеса
(найменування міста, району, області)

Вид бюджету Державний
код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету 220 Міністерство освіти і науки України,
код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету 2201160 Підготовка кадрів
закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики
(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів))
назва фонду бюджету Загальний
код економічної класифікації видатків бюджету 2282 «Окремі заходи по реалізації державних(регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку».

Показники	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Разом на рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Оплата праці	4372794	4372794	4372794	4372794	4372794	7297540	4372794	2247810	4372794	4372794	5858732	4372794	54759228
Нарахування на оплату праці	962015	962015	962015	962015	962015	1605460	962015	494518	962015	962015	1288921	962015	12047034
Медикаменти та перев'язувальні матеріали													
Продукти харчування	448900	448900	448900	448900	448900	448900	448900	448900	448900	448900	448900	448900	5386800
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	600191	600191	600191	600191	600191		600191		600191	600191	173347	600191	5575066
Соціальне забезпечення							254400		476900				731300
Інші видатки						9500			21000				30500
УСЬОГО	6383900	6383900	6383900	6383900	6383900	9361400	6638300	3191228	6881800	6383900	7769900	6383900	78529928

Виконуючий обов'язки ректора, виконувач обов'язків директора
Навчально-наукового інституту зернового, переробного і хлібопекарського бізнесу ім.К.А.Богомаза
Головний бухгалтер / начальник планово-фінансового підрозділу

(підпис) Сергій СОЦ
(підпис) Лариса СКЛЯР

Рис 3.8. Помісячний план використання бюджетних коштів на 2025 рік.

3.4 Оподаткування та індексація стипендій

Індексація – це економічний механізм, призначений для часткової або повної компенсації втрат грошових доходів населення та юридичних осіб, що виникають внаслідок зростання споживчих цін. Простіше кажучи, це спосіб уберегти купівельну спроможність грошей від знецінення через інфляцію.

Суть індексації полягає у періодичному перегляді розмірів грошових виплат (таких як заробітна плата, пенсії, стипендії, соціальні допомоги, орендна плата тощо) згідно зі зміною індексу споживчих цін (ІСЦ). ІСЦ, або індекс інфляції, показує, наскільки змінилася середня вартість "кошика" товарів та послуг, які споживає населення.

Індексація академічних стипендій у 2024 році здійснюється відповідно до загального механізму індексації грошових доходів населення, який регулюється **Законом України «Про індексацію грошових доходів населення» № 491-IV від 06.02.2003** та **Порядком № 1078, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2003**. У контексті

визначення «базового» місяця для обчислення індексу споживчих цін (ІСЦ) чинне законодавство встановлює чітку залежність між датою останнього підвищення стипендії та початком відліку індексації.

Так, у разі підвищення стипендії у 2024 році — базовим вважається місяць такого підвищення, а ІСЦ розраховується з наступного місяця. Якщо ж стипендія не змінювалась із січня 2024 року або раніше, базовим автоматично визнається грудень 2023 року, з якого розпочинається нарахування ІСЦ наростаючим підсумком.

Особливість 2024 року закріплена в статті 39 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» № 3460-IX, яка встановлює, що обчислення ІСЦ здійснюється з 1 січня 2024 року незалежно від попередніх періодів. Такий підхід створює єдину стартову точку для індексаційних розрахунків, що забезпечує послідовність у формуванні компенсацій за інфляцію.

У разі першого або повторного призначення стипендії у 2024 році, згідно з п. 10¹ Порядку № 1078, індексація здійснюється з урахуванням ІСЦ, що обчислюється з місяця, в якому призначено стипендію, а «базовим» у такому випадку є місяць, що передує місяцю призначення.

Також слід враховувати, що індексація стипендій обмежується розміром прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який у 2024 році встановлено на рівні 3028 грн і не підлягає зміні протягом року. Частина стипендії, що перевищує цей поріг, не індексується.

З урахуванням накопиченого індексу споживчих цін у 2024 році, право на індексацію стипендії виникло в серпні 2024 року, коли поріг у 103 % було перевищено (сукупний ІСЦ січень—червень — 104,3 %). Відповідно, у серпні стипендії підлягали індексації за коефіцієнтом 4,3 %, що підтверджує ефективність чинного механізму захисту реальної купівельної спроможності академічних виплат.

Таким чином, система індексації стипендій, незважаючи на свою

нормативну складність, виконує соціальну функцію компенсації інфляційних втрат та підтримує гарантований рівень матеріального забезпечення здобувачів освіти, зокрема учнів ЗП(ПТ)О, студентів ЗФПО та ЗВО.[27]

Однак з 1 січня 2025 року індексація заробітної плати знову "обнулилася". Це означає, що розрахунок індексу споживчих цін для індексації починається "з чистого аркуша" з січня 2025 року (січень 2025 року приймається за 100%). Сума індексації, яка склалася станом на грудень 2024 року, у січні 2025 року вже не нараховується. Нарахування індексації розпочнеться лише тоді, коли індекс споживчих цін, обчислений наростаючим підсумком з січня 2025 року, перевищить встановлений поріг (103%).

Оподаткування стипендій регулюється низкою нормативно-правових актів України. Основними з них є:

- **Податковий кодекс України (ПКУ):** є основним документом, що регулює податкові відносини в Україні. Стаття 165 ПКУ містить перелік доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку. У цьому переліку, зокрема, зазначені стипендії, розмір яких не перевищує суми, визначеної у підпункті 169.4.1 ПКУ.

- **Закон України "Про освіту":** визначає правові, економічні, соціальні та організаційні засади функціонування системи освіти.

- **Закон України "Про вищу освіту":** регулює суспільні відносини у сфері вищої освіти, визначає основні засади організації та функціонування закладів вищої освіти, а також права та обов'язки їх здобувачів.

- **Постанова Кабінету Міністрів України "Питання стипендіального забезпечення":** встановлює порядок призначення та виплати стипендій, їх розміри, критерії для отримання різних видів стипендій.

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Відповідно до підпункту 165.1.26 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не

включається сума стипендії (включаючи суму її індексації, нараховану відповідно до закону), яка виплачується учню, студенту, курсанту військових навчальних закладів, колишньому ув'язненому чи особі, до якої застосовано Закон України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років", з бюджету або коштів благодійних фондів, яка не перевищує суми, визначеної у підпункті 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу.

Відповідно до підпункту 165.1.26 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України (ПКУ), сума стипендії, яка виплачується учню, студенту, курсанту військових навчальних закладів, а також деяким іншим категоріям осіб, з бюджету або коштів благодійних фондів, не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу.

Це звільнення від оподаткування діє за умови, що розмір стипендії не перевищує суми, визначеної у підпункті 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 ПКУ.

Визначення неоподатковуваного ліміту:

Зазначений ліміт розраховується як розмір місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня звітного податкового року, помножений на 1,4 та округлений до найближчих 10 гривень

У разі, якщо сума стипендії перевищує зазначений розмір, сума такого перевищення включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та оподатковується за ставкою, встановленою пунктом 167.1 статті 167 ПКУ (18% ПДФО) та 5% військового збору.

Оподаткування суми перевищення: Якщо сума стипендії перевищує встановлений ліміт, сума такого перевищення включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та оподатковується за ставкою 18% (ПДФО), згідно з пунктом 167.1 ПКУ.

Оподаткування стипендії докторантів повністю підлягають оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб (ПДФО) за ставкою 18% та військовим збором (ВЗ) за ставкою 5%. Для докторантів не застосовується

неоподатковуваний ліміт, передбачений Податковим кодексом України для інших категорій стипендіатів. Водночас, єдиний соціальний внесок (ЄСВ) на стипендії докторантів, як і студентів, не нараховується. Таким чином, оподаткування стипендій докторантів здійснюється на загальних підставах, без застосування податкових пільг щодо неоподаткованого мінімуму доходу.

Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)

Відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", **стипендії, які виплачуються студентам з бюджету, не є базою нарахування єдиного соціального внеску.** Це обумовлено тим, що студенти, які отримують стипендію, не перебувають у трудових відносинах з ВНЗ.

Військовий збір (ВЗ) був запроваджений в Україні з початком російської збройної агресії у 2014 році, встановлений тоді на рівні 1,5%. Однак, з 1 грудня 2024 року ставка військового збору для фізичних осіб, включаючи фізичних осіб-підприємців (ФОПів), зросла до 5%. Це збільшення стосуватиметься більшості доходів, що підлягають оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб (ПДФО). До таких доходів належать: заробітна плата, доходи за цивільно-правовими договорами, орендна плата, доходи від депозитів, виграші та інші види надходжень..

За винятком знижена ставка (1,5%) зберігається для військовослужбовців та працівників силових структур, які отримують грошове забезпечення, грошові винагороди та інші виплати, передбачені законодавством України

Підвищена ставка військового збору в розмірі 5% діятиме до скасування воєнного стану, після чого повернеться до 1,5%.

Приклади розрахунку оподаткування стипендій в ОНТУ

Припустимо, що прожитковий мінімум для працездатної особи, встановлений на 1 січня звітного податкового року (і є базою для ліміту неоподаткованої стипендії згідно з пп. 169.4.1 ПКУ), становить 3028 грн (дані умовні, для демонстрації розрахунку).

Для розрахунків приймемо умовні значення:

Прожитковий мінімум для працездатної особи на 01 січня 2024 року (для розрахунку ліміту неоподатковуваної стипендії): 3028 грн.

Неоподатковуваний ліміт для студентської стипендії (за пп. 169.4.1 ПКУ):
 $3028 \text{ грн} \times 1.4 \approx 4239.2 \text{ грн}$, округлене до 4240 грн.

Ставка ПДФО: 18%

Ставка Військового збору (з 01.12.2024): 5%

Приклади розрахунків стипендій у ВНЗ

Приклад 1: Академічна стипендія студента, що не перевищує ліміт (період до 01.12.2024)

Сума стипендії студента: 3000 грн

Ліміт неоподатковуваної стипендії: 4240 грн

Розрахунок:

Оскільки $3000 \text{ грн} < 4240 \text{ грн}$, вся сума стипендії не оподатковується ПДФО та Військовим збором.

ЄСВ: не нараховується.

Висновок: Студент отримає 3000 грн на руки.

Приклад 2: Академічна стипендія аспіранта, що перевищує ліміт (період до 01.12.2024)

Сума стипендії студента: 8023 грн

Ліміт неоподатковуваної стипендії: 4240 грн

Розрахунок:

Сума перевищення ліміту: $8023 \text{ грн} - 4240 \text{ грн} = 3783 \text{ грн}$

ПДФО з суми перевищення: $3783 \text{ грн} \times 0.18 = 680,94 \text{ грн}$

Військовий збір з суми перевищення: $3783 \text{ грн} \times 0.05 = 189,15 \text{ грн}$

ЄСВ: не нараховується.

Сума до виплати: $8023 \text{ грн} - 680,94 \text{ грн} - 189,15 \text{ грн} = 7152,91 \text{ грн}$

Приклад 3: Академічна стипендія докторанта (період до 01.12.2024)

Сума стипендії докторанта: 11 080 грн

Розрахунок:

Стипендія докторанта оподатковується повністю, без застосування ліміту.

ПДФО: $11080 \text{ грн} \times 0.18 = 1994.40 \text{ грн}$

Військовий збір (за новою ставкою 5%): $11080 \text{ грн} \times 0.05 = 554.00 \text{ грн}$

ЄСВ: не нараховується.

Сума до виплати: $11080 \text{ грн} - 1994.40 \text{ грн} - 554.00 \text{ грн} = 8531.60 \text{ грн}$

Бухгалтерська кореспонденція рахунків

У таблиці 3.1 нижче представлено проводки для відображення нарахування та виплати стипендії докторанта в обліку ОНТУ.

Таблиця 3.1 - Відображення нарахування та виплати стипендії докторанта в обліку ОНТУ

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет рахунку (субрахунку)	Кредит рахунку (субрахунку)	Сума, грн	Пояснення
1	2	3	4	5	6
1.	Нараховано академічну стипендію докторанту	8511 "Витрати за необмінними операціями" (або інший відповідний, залежно від джерела фінансування)	6611 "Розрахунки за нарахованою заробітною платою, стипендіями та іншими виплатами"	11 080.00	Відображення визнання витрат на стипендію та зобов'язання перед докторантом. Рахунок 8511 використовується для бюджетних витрат.
2.	Утримано Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)	6611 "Розрахунки за нарахованою заробітною платою, стипендіями та іншими виплатами"	6311 "Розрахунки з бюджетом за податками та зборами"	1 994.40	Відображення зменшення зобов'язання перед докторантом на суму утриманого ПДФО та виникнення зобов'язання перед бюджетом щодо сплати цього податку.
3.	Утримано Військовий збір (ВЗ)	6611 "Розрахунки за нарахованою заробітною платою, стипендіями та іншими виплатами"	6311 "Розрахунки з бюджетом за податками та зборами"	554.00	Відображення зменшення зобов'язання перед докторантом на суму утриманого ВЗ та виникнення зобов'язання перед бюджетом щодо сплати цього збору.

Продовження таблиці 3.1.

1	2	3	4	5	6
4.	Перераховано на кошти банківську картку докторанта	6611 "Розрахунки за нарахованою заробітною платою, стипендіями та іншими виплатами"	2313 "Грошові кошти на рахунках"	8 919.40	Відображення фактичної виплати стипендії після утримання всіх податків. Зменшення зобов'язання перед докторантом та зменшення коштів на банківському рахунку установи.
5.	Перераховано ПДФО до бюджету	6311 "Розрахунки з бюджетом за податками та зборами"	2313 "Грошові кошти на рахунках"	1 994.40	Відображення виконання зобов'язання перед бюджетом зі сплати утриманого ПДФО.
6.	Перераховано Військовий збір до бюджету	6311 "Розрахунки з бюджетом за податками та зборами"	2313 "Грошові кошти на рахунках"	554.00	Відображення виконання зобов'язання перед бюджетом зі сплати утриманого ВЗ.

Ці проводки демонструють повний цикл бухгалтерського відображення нарахування, утримання податків та виплати стипендії докторанта, відповідно до чинних правил оподаткування та бухгалтерського обліку в державному секторі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведена робота чітко засвідчує, що система фінансування стипендіальних виплат в Україні є багатогранною, спираючись на домінантне державне бюджетування, що доповнюється ресурсами місцевих бюджетів, спеціальних фондів закладів вищої освіти, приватного сектору та міжнародних програм. Ця фінансова стабільність є не просто запорукою соціального захисту студентів, а й потужним чинником підвищення якості освіти, стимулювання наукової та академічної діяльності, а також забезпечення загальної соціальної стабільності в суспільстві. Ми продемонстрували, що оподаткування стипендій у вищих навчальних закладах, зокрема в ОНТУ, є багатоаспектним процесом, який суворо регулюється чинним податковим та освітнім законодавством України.

Важливою частиною дослідження є підтвердження того, що сучасні підходи до бухгалтерського обліку, зокрема використання спеціалізованого програмного забезпечення, такого як модуль "Стипендія" у "Облік бюджетної установи" від **KBS.net.ua**, дозволяють забезпечити високий рівень ефективності та прозорості ведення обліку стипендіальних виплат. Це мінімізує ризики помилок, сприяє дотриманню фінансової дисципліни та надає керівництву університету точні дані для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Існуюча система оподаткування, що включає неоподатковуваний ліміт стипендії, є важливою складовою соціальної підтримки студентства. Однак, в умовах динамічних економічних змін та зростання інфляційних процесів, існує нагальна потреба в постійному перегляді та вдосконаленні як законодавчої бази, так і практичних механізмів обліку, щоб вони максимально відповідали сучасним викликам та потребам здобувачів освіти.

На основі глибокого аналізу та зроблених висновків, для подальшого вдосконалення системи стипендіального забезпечення та бухгалтерського обліку в ОНТУ, можна запропонувати наступні рекомендації:

1. Постійний моніторинг та адаптація законодавчої бази, це пов'язано зі змінами в економічній ситуації та податковій політиці, необхідно регулярно відстежувати зміни у законодавстві щодо індексації та оподаткування стипендій. Університету варто ініціювати або активно долучатися до робочих груп з питань перегляду порогів неоподатковуваних стипендій, аби вони відповідали реальним економічним умовам і забезпечували достатній рівень соціальної підтримки студентів.

2. Розвиток механізмів залучення недержавного фінансування для збільшення стипендіального фонду. Це може включати розробку привабливих програм для меценатів, співпрацю з бізнесом для створення іменних стипендій, а також розвиток інституту ендавментів, що забезпечить стабільне джерело додаткового фінансування стипендій на довгострокову перспективу.

3. Поглиблення цифровізації та аналітичних можливостей для глибокого аналізу даних. Це дозволить формувати розширені аналітичні звіти щодо розподілу стипендій за категоріями студентів, спеціальностями, успішністю, що надасть цінні інсайти для оптимізації політики стипендіального забезпечення та раціонального використання коштів. Розглянути можливості для впровадження систем прогнозування потреби у стипендіях.

4. Збільшити публічну доступність інформації про критерії призначення та розміри стипендій, використовуючи офіційні ресурси університету. Це сприятиме підвищенню довіри та забезпеченню справедливого розподілу коштів. Можливо, варто розробити внутрішні регламенти, що деталізують процедури оцінки потреб та досягнень студентів для більш адресного надання соціальних та академічних стипендій.

5. Систематичне навчання та підвищення кваліфікації бухгалтерського персоналу. Це є критично важливим для уникнення помилок та дотримання високих стандартів фінансової дисципліни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51. – Ст. 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Закон України "Про освіту" від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження типових форм меморіальних ордерів та інших облікових реєстрів бюджетних установ та порядок їх складання": від 08.09.2017 № 755. URL: https://ips.ligazakon.net/document/re31284?an=1&ed=2021_02_15
6. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджені Міністерством фінансів України (зокрема, НП(С)БОДС 101 "Подання фінансової звітності", НП(С)БОДС 124 "Доходи", НП(С)БОДС 135 "Витрати" та ін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10#Text>
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 22.04.2025).
8. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в бюджетних установах. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE24447?an=1>
9. Порядок призначення і виплати стипендій: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 № 882 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 28. – С. 226.

10. Постанова Кабінету Міністрів України "Про розміри стипендій у державних та комунальних закладах освіти, наукових установах" від 28.12.2016 р. № 1047 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1047-2016-%D0%BF#Text>

11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37–38. – Ст. 2004.

12. Про Державний бюджет України на 2024 рік: Закон України від 09.11.2023 № 3460-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2024. – № 2. – Ст. 11.

13. Внутрішні накази та положення ОНТУ, що регламентують порядок призначення, нарахування та виплати стипендій, організацію бухгалтерського обліку та контролю розрахунків зі стипендіатами (наприклад, Положення про стипендіальне забезпечення ОНТУ, Положення про порядок призначення і виплати стипендій студентам, аспірантам та докторантам ОНТУ, Наказ про облікову політику ОНТУ).

14. Бабенко В. С. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. / В. С. Бабенко. – Київ: ЦНЛ, 2021. – 480 с.

15. Безверхий К.В. Облік в бюджетних установах: Навч. посіб. / К. В. Безверхий. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 312 с.

16. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець. Житомир: ЖІТІ, 2010. 618 с.

17. Дорош Н. І. Облік і звітність в бюджетних установах: навч. посіб. / Н. І. Дорош. – Львів: Магнолія 2006, 2019. – 384 с.

18. Олійник В. М. Фінансовий контроль у бюджетних установах: монографія / В. М. Олійник. – Київ: Знання, 2020. – 350 с.

19. Савіна С. С. Аудит в бюджетних установах: підручник / С. С. Савіна, О. М. Колесник. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 320 с.

20. Стефанюк І. І. Бюджетний облік і фінансова звітність: навч. посіб. / І. І. Стефанюк. – Тернопіль: Економічна думка, 2019. – 400 с.
21. Ткаченко Ю. Л. Роль внутрішнього аудиту у забезпеченні ефективного використання бюджетних коштів на стипендії / Ю. Л. Ткаченко // Фінанси України. – 2023. – № 7. – С. 89–96.
22. Академічна, президентська і соціальна: яку стипендію може отримати студент та скільки платитимуть у 2025 році URL: <https://life.pravda.com.ua/society/stipendiya-2025-rozmir-yak-otrimati-i-koli-viplachuyut-307165/>
23. Будз В. Стипендії аспіранта та докторанта: визначаємо розмір з 1 січня 2024 року / В. Будз // Оплата праці. – 2024. – № 2, Січень. – URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ot/2024/january/issue-2/article-127669.html>. – Дата звернення: 02.06.2025.
24. Бутенко О. В. Особливості обліку розрахунків зі стипендіатами в сучасних умовах / О. В. Бутенко // Вісник бухгалтерського обліку. – 2023. – № 3. – С. 45–52.
25. Гавриленко Л. П. Внутрішній контроль стипендіального забезпечення у вищих навчальних закладах / Л. П. Гавриленко // Економічний простір. – 2022. – № 180. – С. 132–139.
26. Джерела формування доходів закладів вищої освіти / Економічні горизонти. – URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/156547>.
27. Індexсація стипендій у грудні 2024 року: Індexсація стипендій у грудні 2024 року // Оплата праці. – 2024. – № 23, Грудень. – URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ot/2024/december/issue-23/article-131243.html>. – Дата звернення: 12.04.2025.
28. Кравченко М. С. Проблемні аспекти обліку стипендій у бюджетних установах / М. С. Кравченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2024. – № 1. – С. 67–74.

29. Листи роз'яснення: Щодо порядку застосування положень чинного законодавства України в частині нарахування стипендії аспірантам / Buhgalter.com.ua <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/listi-rozysnennya/oplata-pratsi/shchodo-poryadku-zastosuvannya-polozhen-chinnogo-zakonodavstva/>

30. Марченко Р. О. Автоматизація обліку розрахунків зі стипендіатами: переваги та виклики / Р. О. Марченко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Економіка. – 2023. – Вип. 45. – С. 112–117.

31. Міністерство фінансів України. Бюджетна система України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/budgetary-system-of-ukraine>. – Дата звернення: 12.04.2025.

32. Мінсоцполітики про нарахування стипендії аспірантам Buhgalter.com.ua Мінсоцполітики про нарахування стипендії аспірантам <https://buhgalter.com.ua/news/trudovi-vidnosini/minsotspolitiki-pro-narahuvannya-stipendiyi-aspirantam/>

33. Облік бюджетної установи, бухгалтерія комунального підприємства. <https://www.kbs.net.ua/>

34. Одеський національний технологічний університет. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ontu.edu.ua/>. – Дата звернення: 12.06.2025.

35. Соціальна стипендія студентам 2025/ Buhgalter.com.ua /Соціальна стипендія студентам 2025 Право на отримання соціальної стипендії <https://dnvr.kpi.ua/wp-content/uploads/2020/09/%D0%A1%D0%9E%D0%A6%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%90-%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%9F%D0%95%D0%9D%D0%94%D0%86%D0%AF.pdf>

36. Фінансова та бюджетна звітність за 2023 рік ОНТУ. URL: https://ontu.edu.ua/download/pubinfo/buh/2023/financial_reports_2023.pdf (дата звернення 20.02.2025).

37. Фінансова та бюджетна звітність за 2024 рік ОНТУ. URL: https://ontu.edu.ua/download/pubinfo/buh/2024/financial_reports_2024.pdf (дата звернення 20.02.2025).

ДОДАТОК А

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАКАЗ

31.12.2021р.

м. Одеса

№ 1070-03

Про встановлення нових розмірів
стипендій з 01 січня 2022 року

На виконання Порядку призначення і виплати стипендії затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року №882 «Питання стипендіального забезпечення» зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2021р. № 933 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 і від 28 грудня 2016 р. № 1047» і Постанови Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2021р. №1256 «Про внесення змін до Порядку призначення і виплати стипендій»

Н А К А З У Ю:

1. Установити з 01 січня 2022 року нові розміри стипендій:

- **студентам Одеської національної академії харчових технологій:**
- **академічні**
- мінімальна ординарна (звичайна) академічна стипендія
(крім тих що навчаються за спеціальностями («прикладна механіка», «галузеве машинобудування», «електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «енергетичне машинобудування», «теплоенергетика», «нафтогазова інженерія та технології»)) **2000 грн.**
- мінімальна ординарна (звичайна) академічна стипендія (для

тих що навчаються за спеціальностями («прикладна механіка»,

«галузеве машинобудування», «електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «енергетичне машинобудування», теплоенергетика», «нафтогазова інженерія та технології»)) **2550 грн.**

- стипендія Президента України **4400 грн.**
- іменні та академічні стипендії, засновані Кабінетом Міністрів України **4000 грн.**
- іменні та академічні стипендії, засновані Кабінетом Міністрів України (для осіб з інвалідністю) **4000 грн.**
- стипендія Президента України переможцям Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика та Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка **3800 грн.**
- стипендія Верховної Ради України **4400 грн.**
- студенти, які постійно проживають на території населеного пункту, якому надано статус гірського **2400грн.**
- студенти, які постійно проживають на території населеного пункту, якому надано статус гірського (для тих що навчаються за спеціальностями («прикладна механіка», «галузеве машинобудування», «електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «енергетичне машинобудування», теплоенергетика», «нафтогазова інженерія та технології»)) **3060грн.**
 - в академічній відпустці за медичними показниками **1000 грн.**
 - в академічній відпустці за медичними показниками (для тих що навчаються за спеціальностями «прикладна механіка», «галузеве машинобудування», «електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «енергетичне машинобудування», теплоенергетика», «нафтогазова інженерія та технології»)) **1275грн.**

- студентам, які за результатами навчання займають найвищі рейтингові позиції за особливі успіхи у навчання **2910 грн.**
- студентам, які за результатами навчання займають найвищі рейтингові позиції за особливі успіхи у навчання (для тих що навчаються за спеціальностями «прикладна механіка», «галузеве машинобудування», «електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «енергетичне машинобудування», теплоенергетика», «нафтогазова інженерія та технології»)) **3711грн.**

У разі коли стипендіат має право на призначення кількох академічних стипендій, виплачується одна стипендія найбільшого розміру, якщо інше не передбачено законодавством (крім студентів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також студентів, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишились без батьків).

- **соціальні:**

- студентам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та особам з їх числа у разі продовження навчання до 23 років або до закінчення закладу освіти **4542 грн.**
- особам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишились без батьків (батьки яких померли/ оголошені померлими, загинули або пропали безвісті) **4542грн.**
- студенти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яким відповідними органами призначено опікуна або піклувальника **4794 грн.**
- стипендія Верховної Ради України дітям-сиротам **6813 грн.**
- студентам з числа осіб, які мають право згідно із Законом України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (1180 + 170) **1350 грн.**
- особам, які стали студентам протягом трьох років після здобуття базової та/або повної загальної середньої освіти, батьки яких є шахтарями, що

мають не менш як 15 років стажу підземної роботи або загинули внаслідок нещасного випадку на виробництві або стали інвалідами 1 та 2 групи	1180 грн.
- студенти, які визначені учасниками бойових дій або їх діти (до 23 років)	1180 грн.
- студенти, один із батьків загинув (пропав безвісті) у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення АТО, а також внаслідок захворювання, одержаного в період участі в АТО (до 23 років)	1180 грн.
- студенти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту (до 23 років)	1180 грн.
- студенти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи (до 23 років)	1180 грн.
- студенти, які є особами з інвалідністю по зору і слуху	1180 грн
- студенти з числа осіб, яким згідно із Законом України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" та є інвалідами по зору і слуху(1180 + 170+1000)	2350 грн.
- студенти, які є особами, батьки яких мають стаж підземної роботи не менш 15 років або загинули внаслідок нещасного випадку на виробництві або стали інвалідами 1 та 2 групи та є інвалідами по зору і слуху (1000)	
- студенти, один з батьків яких загинув у районі проведення АТО, бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо	

переміщені особи та є інвалідами по зору і слуху
(1000)

- студенти з малозабезпечених сімей (у разі отримання відповідної державної допомоги згідно із законодавством) **1180 грн.**
- студенти з інвалідністю I-III групи **1180 грн.**
- студенти з багатодітних сімей **1180 грн.**
-
- дітей, які проживають у населених пунктах на лінії зіткнення (до 23 років) **1180 грн.**

ДОДАТОК Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Н А К А З

Одеса

№ _____

Про призначення соціальної
стипендії здобувачам вищої
освіти ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна

Відповідно до Постанов Кабінету Міністрів України від 12.07.2004р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення» (із змінами) та від 28.12.2016 р. №1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) закладів фахової передвищої та вищої освіти» (із змінами), Правил призначення стипендій та Положення про організацію освітнього процесу, затверджених Вченою радою ОНТУ від 24.05.2022 р. протокол № 13, введених в дію наказом від 25.05.2022 р. №137-01 «Про введення в дію Положень» (із змінами)

НАКАЗУЮ:

1. Нижчезазначеним здобувачам ступеню вищої освіти «Бакалавр» ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна (денна форма навчання, держзамовлення), які успішно пройшли підсумковий контроль I семестру 2024-2025 н.р. та включені до Рейтингу успішності студентів та Списків студентів для управління соціального захисту населення в Приморському районі м. Одеси, призначити соціальну стипендію з **01.12.2024 року по 30.06.2025 року** в наступних розмірах (грн.):

Група ЕМ-172 – спеціальність 073 «Менеджмент»

1.	Сафронов Валерій Болеславович	- учасник бойових дій	1180,00
2.	Драбик Вікторія Романівна	- внутрішньо переміщена особа	1180,00

Група ЕМ-181 – спеціальність 075 «Маркетинг»

1	Ходаченко Анастасія Анатоліївна - дитина сирота	4794,00
2	Пільгуй Катерина Романівна - внутрішньо переміщена особа	1180,00

Група ЕМ-261

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

1	Кірнична Вероніка Сергіївна - дитина позбавлена батьківського піклування	4542,00
---	--	---------

Група ФЕБ 311 – спеціальність 051 «Економіка»

1.	Овсієнко Олександр Михайлович	дитина позбавлена батьківського піклування	4542,00
2.	Лазаренко Віталій Віталійович	дитина позбавлена батьківського піклування	4542,00

Група ФЕБ-331 – спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

1.	Заблоцька Аліна Олегівна	Внутрішньо переміщена особа	1180,00
----	--------------------------	-----------------------------	---------

Група ЕМ-372, 374 - спеціальність 073 «Менеджмент»

1.	Висоцька Марина Петрівна - внутрішньо переміщена особа	1180,00
2.	Вітер Поліна Сергіївна - дитина учасника бойових дій	1180,00

Група ЕМ-381 - спеціальність 075 «Маркетинг»

1.	Біблій Ангеліна Олегівна - дитина сирота	4542,00
----	--	---------

Підстава: рішення Стипендіальної комісії ОНТУ від 29.11.2024 року протокол № 8, копії документів, які підтверджують право на пільги.

2. Відповідальність за виконання цього наказу покласти на директора ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на головного бухгалтера.

В.о. ректора

Надія ДЕЦ

ДОДАТОК В

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Н А К А З**

Одеса

№ _____

Про призначення академічних
стипендій здобувачам вищої освіти
ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна

Відповідно до Постанов Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення» (зі змінами), від 28.12.2016 р. № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах» (зі змінами), Правилами призначення стипендії в ОНТУ (зі змінами), рішенням Вченої ради ОНТУ від 07.11.2023 року протокол № 6 та Наказом ОНТУ від 25.05.2022 року №137-01 «Про введення в дію Положення про організацію освітнього процесу, Правил призначення стипендій, Положення про екзаменаційну комісію»

НАКАЗУЮ:

1. Нижчезазначеним здобувачам:

1.1. Ступеню вищої освіти «Бакалавр» ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна (денна форма навчання, держзамовлення), які успішно пройшли підсумковий контроль I семестру 2024-2025 н.р., призначити щомісячну академічну стипендію з **01.12.2024 року по 30.06.2025 року** в наступних розмірах (грн.):

Група ФЕБ 131

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

1. Поплужний Ілля Владиславович 2910,00

Група ТТП 14

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

1.	Фучеджи Ілля Геннадійович	2000,00
Група ФЕБ 133С		
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»		
1.	Гаврилішко Анна Юріївна	2000,00
Група ФЕБ 143С		
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»		
1.	Бакалінська Олександра Глібівна	2910,00
Група ЕМ 171		
спеціальність 073 «Менеджмент»		
1.	Тищенко Владислава Святославівна	2000,00
Група ЕМ 181		
спеціальність 075 «Маркетинг»		
1.	Попенко Катерина Валентинівна	2910,00
2.	Мірошниченко Марія Григорівна	2910,00
Група ЕМ 161		
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»		
1.	Віріх Станислав Леонідович	2000,00
Група ЕМ 261		
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»		
1.	Кірнична Вероніка Сергіївна	2000,00
Група ФЕБ 201 – спеціальність 051 «Економіка»		
1.	Філіпенко Поліна Дмитрівна	2910,00
2.	Тілілюк Анна Сергіївна	2000,00
Група ФЕБ 231		
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»		
1.	Шаповалова Катерина Вікторівна	2910,00
Група ТТП 24а		
спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»		
1.	Тодавчич Владислав Петрович	2910,00
2.	Артьомов Олег Ігорович	2000,00
Група ФЕБ 203С		
спеціальність 051 «Економіка»		
1.	Лева Алла Андріївна	2000,00
Група ЕМ 271, 272		
спеціальність 073 «Менеджмент»		
1.	Чикаленко Юлія Ігорівна	2910,00

2.	Чаюк Віолетта Вікторівна	2000,00
Група ЕМ 281		
спеціальність 075 «Маркетинг»		
1.	Жигунова Марія Євгеніївна	2910,00
2.	Рудчик Анна Валеріївна	2910,00
Група ЕМ 382		
спеціальність 075 «Маркетинг»		
1.	Пастух Надія Вікторівна	2910,00
Група ЕМ 475		
спеціальність 073 «Менеджмент»		
1.	Новак-Кривчук Юліанна Русланівна	2910,00
Група ФЕБ 311		
спеціальність 051 «Економіка»		
1.	Нікітчук Олена Олександрівна	2910,00
2.	Стеценко Діана Денисівна	2000,00
Група ФЕБ 331		
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»		
1.	Цебренько Тетяна Андріївна	2910,00
Група ФЕБ 333С		
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»		
1.	Дабіжа Олена Миколаївна	2910,00
Група ЕМ 371, 372		
спеціальність 073 «Менеджмент»		
1.	Вахівська Вікторія Ігорівна	2910,00
2.	Сидорова Оксана Сергіївна	2000,00
3.	Рибалка Ксенія Юріївна	2000,00
4.	Дем'янова Юлія Андріївна	2000,00
Група ЕМ 381		
спеціальність 075 «Маркетинг»		
1.	Цуран Діана Едуардівна	2000,00
Група ФЕБ 411		
спеціальність 051 «Економіка»		
1.	Малецький Сергій Сергійович	2000,00
Група ЕМ 471		
спеціальність 073 «Менеджмент»		
1.	Тімченко Марія Сергіївна	2000,00
2.	Краснощок Аріна Олегівна	2910,00

Група ЕМ 481
спеціальність 075 «Маркетинг»

1. Кочубей Анна Ігорівна	2910,00

Група ЕМ 461
спеціальність 281 «Публічне управління і адміністрування»

1. Когут Анастасія Юріївна	2000,00

1.2. Ступеню вищої освіти «Магістр» ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна (денна форма навчання, держзамовлення), які успішно пройшли підсумковий контроль I семестру 2024-2025 н.р., призначити щомісячну академічну стипендію з **01.12.2024 року по 30.06.2025 року** в наступних розмірах (грн.):

Група ФЕБ 501
спеціальність 051 «Економіка»

1. Дуковська Яна Ігорівна	2910,00

Група ЕМ 581
спеціальність 073 «Менеджмент»

1. Рабочий Євген Андрійович	2000,00

Група ТТП 54
спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

1. Путренко Єлизавета Сергіївна	2910,00

Група ЕМ 584
спеціальність 281 «Публічне управління і адміністрування»

2. Стецюра Владислав Віталійович	2910,00

Підстава: рішення Стипендіальної комісії ОНТУ від 29.11.2024 року протокол № 8.

2. Відповідальність за виконання цього наказу покласти на директора ННІЕУіБ ім. Г.Е. Вейнштейна.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на головного бухгалтера.

В.о. ректора

Надія ДЕЦ

ДОДАДОК Г
ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ОНТУ
(частина положення «Про облікову політику ОНТУ»)

1. Організація ведення бухгалтерського обліку ОНТУ забезпечується, виходячи з таких умов:

- організаційно-правова форма за КОПФГ – Державна організація (установа, заклад);
- джерело фінансування – відповідно до кошторису, який складається із загального та спеціального фондів – Державний бюджет України;
- головний розпорядник – Міністерство освіти і науки України;
- вид діяльності установи згідно із КВЕД: 85.42 – Вища освіта.

2. Бухгалтерський облік в ОНТУ здійснюється фінансово-бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. Права та обов'язки головного бухгалтера, заступників головного бухгалтера, бухгалтерів визначаються положенням та посадовими інструкціями.

3. Структуру фінансово-бухгалтерської служби ОНТУ складають чотири сектори:

- сектор обліку заробітної плати;
- сектор фінансів та розрахунків;
- сектор податків та оренди;
- сектор обліку основних засобів і матеріалів.

4. Організація бухгалтерського обліку в ОНТУ базується на нормативно-правових актах:

Конституція України (зі змінами), Податковий кодекс України (зі змінами), Бюджетний кодекс України (зі змінами), Цивільний кодекс (зі змінами),

Кодекс законів про працю України (зі змінами),

Закон України про Державний бюджет України на відповідний рік,
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року №996-XIV (із змінами),

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження типового положення про бухгалтерську службу установи» від 26.01.2011 року №59 (із змінами),

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 28.02.2002 року №228 (із змінами),

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності» від 08.11.2007 року №1314 (із змінами),

Постанова Кабінету Міністрів України «Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок Державного і місцевих бюджетів» від 04.04.2001 року №332 (із змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» від 29.12.2015 року №1219 (із змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» від 29.06.2017 року №504 (із змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» від 08.09.2017 року №755 (із змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» від 12.10.2010 року №1202 (із змінами).

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку

бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 року №372 (зі змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України» від 02.03.2012 року №309 (зі змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету» від 12.03.2012 року №333 (зі змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі» від 31.12.2013 року №1203 (зі змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору» від 23.01.2015 року №11 (зі змінами),

Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження документів (зі змінами), що застосовуються в процесі виконання бюджету» від 28.01.2002 року №57 (зі змінами),

інших нормативно-правових актах України, що регламентують бюджетні відносини, фінансово-господарську діяльність бюджетних установ.

5. Для записів інформації про господарські операції за меморіально-ордерною формою обліку застосовуються форми меморіальних ордерів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 08.09.2017 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» № 755 з використанням спеціалізованого програмного забезпечення.

Меморіальні ордери підписуються виконавцем та особою, що перевірила записи в меморіальному ордері – головним бухгалтером.

6. Кошти Одеській національній академії харчових технологій обліковуються на реєстраційних рахунках в Державній казначейській службі України:

3440,3442,3444 - для обліку коштів загального та спеціального фонду по кошториси; 3531 - для обліку коштів, відшкодованих на оплату листків непрацездатності.

Нумерація платіжних документів проводиться суцільним порядком за усіма реєстраційними рахунками.

7. Організація заробітної плати здійснюється відповідно до Закону України «Про оплату праці» від 20.04.95 №144/95 (із змінами).

7.1. Підставою для нарахування заробітної плати є таблиці обліку робочого часу, розпоряджень про призначення, звільнення, відрядження, преміювання, листи з тимчасової втрати працездатності.

7.2. Виплата заробітної плати працівникам ОНТУ за першу половину місяця в розмірі не менше 50% відповідної тарифної ставки (посадового окладу) працівника проводиться **в робочий день не пізніше 17 числа**, за другу половину місяця в розмірі, не менше оплати за фактично відпрацьований час, при наявності бюджетного фінансування, проводиться до 1 числа наступного місяця, що не перевищує 16 календарних днів.

7.3. У разі коли день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні.

7.4. Порядок виплати відпускних працівникам ОНТУ проводиться згідно діючого законодавства, але в одну з частин найближчої виплати заробітної плати.

8. При веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності фінансово-бухгалтерська служба ОНТУ відповідно до покладених на неї завдань згідно з Положенням про фінансово-бухгалтерську службу ОНТУ:

8.1. проводить вимірювання й узагальнює господарські операції, веде бухгалтерський облік відповідно до:

– національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – НП(с)БОДС);

– робочого плану рахунків бухгалтерського обліку, який складено відповідно до наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі» №1203 від 31.12.2013р. (наводиться у додатку 1 до даного наказу);

8.2.складає квартальну і річну бюджетну та фінансову звітність в єдиній грошовій одиниці – гривні відповідно до НП(с)БОДС.

9. Облік виконання кошторису ведеться за Робочим планом рахунків, установлених цим наказом, для окремого обліку активів та пасивів, сформованих за рахунок різних джерел фінансування, у плані рахунків бухгалтерського обліку для кожного рахунка запроваджується субрахунок.

Аналітичний облік матеріальних цінностей, придбаних за рахунок різних

джерел фінансування, ведеться в окремих регістрах бухгалтерського обліку.

10. Активи і пасиви відображаються у книзі «Журна-головна» відповідно до субрахунків, визначених в Робочому плані рахунків.

11. Підшивка первинних документів за звітний місяць, квартал, рік здійснюється за мірою їх накопичення особами, відповідальними за облік відповідних документів.

12. Бухгалтерський облік основних засобів проводиться відповідно до вимог НП(с)БОДС 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. №1202, Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерством фінансів України від 23.01.2015 р. №11, Наказу Міністерства фінансів України від 13.09.2016 № 818 «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання».

13. Бухгалтерський облік нематеріальних активів проводиться відповідно

до вимог НП(с)БОДС 122 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010р. №1202, Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерством фінансів України від 23.01.2015 р. №11, Наказу Міністерства фінансів України від 22.11.2004 №732 «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів».

14. Бухгалтерський облік запасів проводиться відповідно до вимог НП(с)БОДС 123 «Запаси», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010р. №1202 та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Міністерством фінансів України від 23.01.2015 р. №11.

15. Використання особистого майна працівників у процесі виконання службових обов'язків здійснюється за Главою 66 Цивільного кодексу України за дозволом ректора ОНТУ на підставі заяви працівника.

Заява про використання особистого майна працівників, є підставою для оформлення договору про відповідальне зберігання (користування) майна та акту про прийняття-передачу майна, які передаються до фінансово-бухгалтерської служби для відображення інформації про рух майна на позабалансовому рахунку 02 та його субрахунках.

16. Списання активів ОНТУ проводиться у відповідності до Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності» № 1314 від 08.11.2007 (із змінами).

17. Списання використаного пального здійснювати щомісяця на підставі подорожніх листів за фактичними витратами, але не більше лімітів та нормативів витрачання пального для автомобільного транспорту.

18. Списання знаків поштової оплати проводиться щомісячно на підставі реєстрів поштових відправлень.

19. Інвентаризація активів і зобов'язань ОНТУ здійснюється відповідно

до Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України №879 від 02.09.2014 року та Положення про інвентаризацію грошових коштів, матеріальних цінностей, інших активів та зобов'язань ОНТУ, затвердженого наказом ректора ОНТУ (ОНАХТ) №326-01 від 08.11.2017 року. Для відображення результатів інвентаризації застосовуються форми затверджені наказом Міністерства фінансів України №572 від 17.06.2015 року.

20. У випадках стягнення втрат з винних осіб, заподіяних крадіжкою, нестачею або втратою, визначення сум збитків здійснюється відповідно до Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 №116.

21. Відповідальність за прийняття документації на тимчасове зберігання до архіву установи, зберігання документації в архіві та здавання відповідної документації до державного архіву покладається на начальника відділу бухгалтерського обліку, звітності та господарського забезпечення відповідно до посадової інструкції.

22. Попередня оплата товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти ОНТУ здійснюється згідно Положення про попередню оплату товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти ОНТУ.

23. Списання періодичних видань у поточному році проводиться щоквартально в розрахунку від загальної вартості періодичних видань.

24. Повноваження на здійснення господарської операції особи, яка в інтересах ОНТУ одержує основні засоби, запаси, нематеріальні активи, грошові документи, цінні папери та інші товарно-матеріальні цінності згідно з договором підтверджується довіреністю, яка реєструється в журналі реєстрації довіреностей за формами, які наведено в додатку №7 та №8 до Положення про облік політику ОНТУ.